

FILATELISTA

часопис савеза филателиста србије

бр. 154

ЈУГОСЛОВЕНСКА МАРКА ДАНАС

1944

1974

И ЊЕНО МЕСТО

НА ЕВРОПСКОЈ БЕРЗИ

Redakcija Filateliste: Sremska 6/IV, 11000 Beograd, p. fah 702

Telefon: (011) — 628-431

Žiro račun SFS kod SDK: 60806-678-11966

Godišnja pretplata: Jugoslavija din. 30. — inostranstvo din. 55. —

Po mišljenju Republičkog sekretarijata za kulturu SRS br. 413/380
73-02 od 16. maja 1973. godine oslobođen poreza na promet.

U OVOM BROJU:

- D. Glavonjić : Odluka o depozitu i ustavnost
  - (M. Rašić) : Austrijska konzularna pošta u Mostaru
  - MRV : Marke Crne Gore
  - : Naše nove marke
  - B. Pečar : Iz FZ Slovenije ...
  - MRV : Novi katalogi
  - D. Tubinović : Realne cene naših maraka**
  - : Katalog celina
  - D. Pečar : Jedno priznanje za 90 maraka
  - : Naši novi prigodni žigovi ...
  - : Marke sa fosforescentnim premazom
  - : Nova izdanja maraka
  - : Oglasi, mali oglasi, traže razmenu
-

Redakcioni odbor: prof. Petrašin Nikitović,
dipl. ecc. Dimitrije Bezborodov
Imre Vaci

Glavni urednik: Miodrag R. Vuković.

Izdavač: Savez filatelista Srbije, Sremska 6/IV, 11000 Beograd.

Š t a m p a r i j a
„SAVA MIHIĆ”. Maršala Tita 46—48, 11080 Zemun, tel. 607-176.

ФИЛАТЕЛИСТА FILATELISTA

ЧАСОПИС САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

НОВЕМБАР — ДЕЦЕМБАР 1974. ● БР. 154

Da li je odluka ZJPTT o depozitu u skladu sa ustavom SFRJ?

»Niko ne može neposredno ili posredno sticati materijalne ili druge koristi eksploatacijom tuđeg rada« (član 11., stav 2 Ustava SFRJ)

U predlogu Biroa za poštanske marke Skupštini ZJPTT za uvođenje pretplate na marke nabrajaju se koristi koje bi se dobile usvajanjem predloga, a posebno se ističe da »... PTT koristi depozite pretplatnika, kao obrtna sredstva za svoje poslovanje.«

»Organizacije udruženog rada mogu radi proširivanja materijalne osnove rada prikupljati novčana sredstva građana i obezbediti im uz vraćanje tih sredstava i naknadu za uložena sredstva u vidu kamate ili drugih na osnovu zakona određenih pogodnosti« (član 28. Ustava SFRJ)

Biro za poštanske marke i izdavačku delatnost ZJPTT prilikom pripreme ovoga predloga nije našao za shodno da upozna filatelističke organizacije, saveze i društva, bar delimično, u kojoj se meri citirana odredba Ustava SFRJ odnosi i na njih. Biro je svestan svog monopolističkog položaja, i najverovatnije mu nije ni stalo do mišljenja jedne tako brojne organizacije kao što je filatelistička.

»Organizacije udruženog rada koje se bave poslovima prometa robe i usluga za neposrednu potrošnju građana dužne su da na način određen zakonom saraduju i dogovaraju se sa samoupravnim i interesnim zajednicama, mesnim zajednicama i drugim zajednicama, kao i organizacijama potrošača o poslovima od zajedničkog interesa« (član 43., stav 4. Ustava SFRJ)

Možda ova svota depozita, koju je Biro namenio kao beska-
matna obrtna sredstva preduzeća PTT saobraćaja, na prvi pogled i

ne izgleda tako značajna. Međutim, kada se pogledaju neki (kontradiktorni) podaci, koje iznosi sam Biro, stiče se sasvim novi, i daleko realniji, uvid u stvarni značaj i visinu depozita. U pomenutom predlogu Biroa navodi se da je »... stručna služba Biroa procenila da je danas za zbirke jugoslovenskih maraka u zemlji potrebno 30.000 serija...« ali dozvoljava mogućnost da se ova cifra može kretati i do 50.000 serija. Prostim množenjem sa iznosom depozita od din. 20.— dolazimo do svote od milion dinara na ime depozita samo za čiste serije maraka. No, dosledan u svojoj nedoslednosti, Biro na osnovu procene izvršene sa preduzećima PTT saobraćaja dolazi do zaključka da će filatelisti kupiti 157.000 serija, a kada se radi o izdanjima na temu Umetnost, čak i do 170.000 serija. U tom slučaju, ukupna ostvarena svota depozita datog samo za čiste serije maraka dostigla bi iznos od 3.400.000 dinara, ne računajući depozit ostvaren na preostalih pet objekata pretplate (FDC, poništene serije maraka...), za koje je depozit određen na isti iznos, a prema proceni stručne službe Biroa. Ako se ima u vidu da jedan omladinac koji se sada pretplati na marke može biti pretplatnik i pedeset godina, nameće se zaključak da kamata koju bi pošta pribavila na ova sredstva i ne bila baš tako mala.

Sasvim prirodno, za one marke koje se izvoze u inostranstvo Biro nam nije pružio nikakve podatke o tome da li će depozita uopšte biti i u kom iznosu, kao što nikad nije obavestio javnost ni o svojim zastupnicima u inostranstvu, kao ni o nekim bagatelnim cenama po kojima su naše marke prodavane. Zaboravio je, izgleda, činjenicu o kojoj i sam u predlogu piše, da se neke marke vraćaju iz inostranstva, i da se i posle dve do tri godine mogu naći po nominalnoj ceni. To se, uostalom, i ne može očekivati od ove ustanove, koja, stiče se utisak, smatra da se Ustav SFRJ ne odnosi na nju.

*Dušan Glavonjić,
predsednik SF Srbije.*

IN MEMORIAM

IGNAC HOGGE

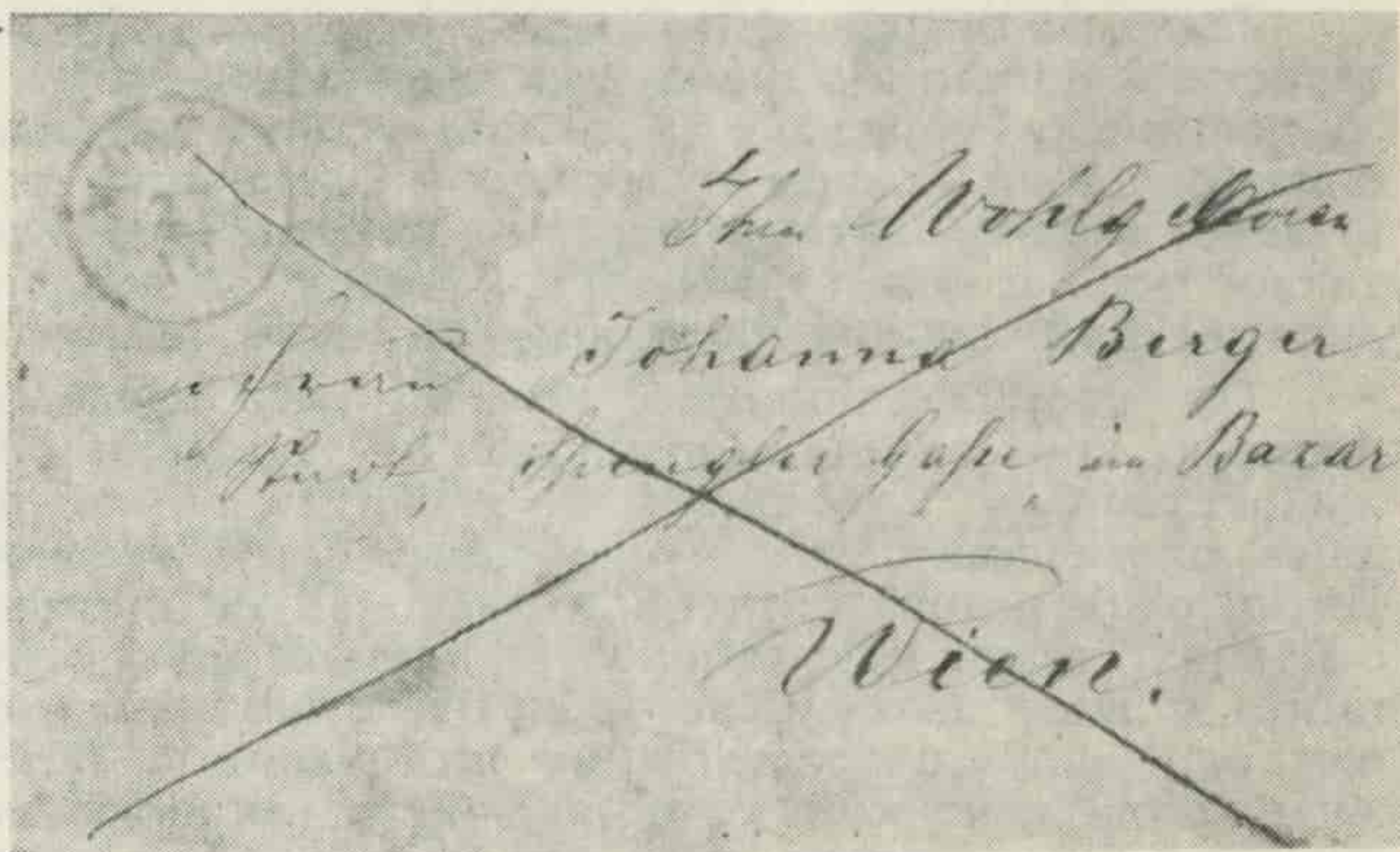
U Zagrebu je, 23. oktobra 1974., u 61. godini života, preminuo član uprave Hrvatskog filatelističkog saveza i dugogodišnji predsednik Hrvatskog filatelističkog društva Ignac Hogge. Pokojni Hogge se na polju filatelije istakao kao veliki društveni radnik i organizator više uspešnih izložbi, a postigao je značajne rezultate i na međunarodnoj sceni. Kao istaknuti pobornik međurepubličke saradnje, i kao iskren i predan drug, ostavio je među članovima Saveza filatelista Srbije niz prijatelja i poštovaoca. Slava mu!

АУСТРИЈСКА КОНЗУЛАРНА ПОШТА У МОСТАРУ

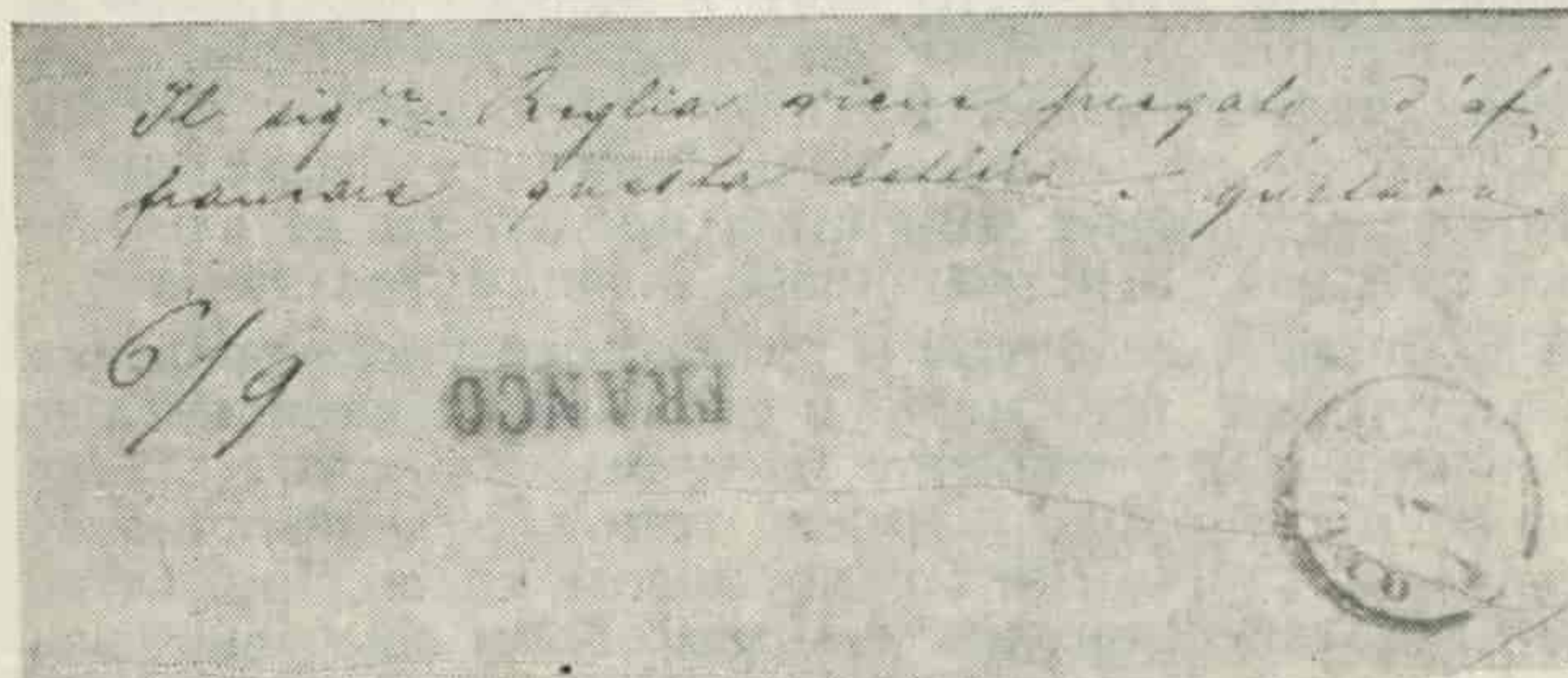
Питањем аустријске конзуларне поште у Босни уопште, а посебно у Мостару, код нас се бавило мало аутора. Основне податке оставио нам је неуморни Никола Рукавина, који се аустријском конзуларном поштом у Босни позабавио у два наврата, први пут у делу »Хисторијат развоја поште у Босни и Херцеговини« (Сарајево а затим и у књизи »Хрватска — Приручник жигова...« (Загреб, 1944). У поменутих делима Рукавина сасвим кратко констатује да је, после паузе од 30 година, у Сарајеву 1850. отворен Генерални конзулат, док су конзулати отворени у Бањалуци (1852.) и Мостару (1853.). Према подацима које Н. Рукавина преноси од проф. Заплате, аустријска конзуларна пошта из Босне носила је жиг »К. К. öster. General Konsulat für Bosnien«.

Сл. 1

Предња
страна
писма

Сл. 2

Полеђина
писма

Недавно нам је Мирко Рашић из Торонта, Канада, послао снимак у боји једног веома интересантног писма које доказује да је аустријска конзуларна пошта у Мостару функционисала још 1851., и да је употребљавала округли жиг са натписом »MOSTAR« и ознаком датума без године, а као доказ о плаћеној поштарини раван жиг »FRANCO«.

Писмо је упућено 1851. године из Мостара за Беч и носи описани жиг »Mostar 27/10« у плавичастозеленој боји на предњој страни (сл. 1). На полеђини писма налази се жиг »Franco« у истој боји, транзитни жиг Метковића, датиран 4. 11., у црвеној боји и руко-

писна напомена »Il sig. Reglia viene pregato, d'affrancare questa lettera. Gustavo«. (Госп. Реља замолио је да плати поштарину за ово писмо. Густав). Са леве стране налази се рукописна ознака, писана истим мастилом и рукописом, »6/9«, која показује да је плаћено поштарине за аустријског курира до границе 6 кр., а од Метковића до Беча 9 крајцара.

Према информацији М. Рашића, конзулат је био отворен само кратко време, писмо је до сада једини познати примерак и представља откриће најновијег датума.

ПУШТАЊЕ И ПОВЛАЧЕЊЕ ИЗ ПРОМЕТА МАРАКА ЦРНЕ ГОРЕ

Једна од основних, и свакако једна од најпозитивнијих, карактеристика Каталога марака југословенских земаља који издаје Биро за поштанске марке је да се код већине издања дају мање или више опширни подаци о техничким детаљима, о месту и начину штампе, тиражу, датуму пуштања и повлачења из промета, и то у таквој мери и обиму да је мало светских каталога са дужом традицијом који својим читаоцима пружају толико обавештења.

Ову своју физиономију Каталог није наследио, већ ју је сам изградио кроз године, допуњујући и мењајући старе податке. Нажалост, задњих неколико година као да се све више пажње поклања променама цена, а све мање овим »техничким« подацима. Писцу ових редова потпуно је јасно да су промене цена једна од основних ствари које интересују највећи број сакупљача, но треба имати у виду да су цене тренутна ствар расположења тржишта, или одређених шпекулативних интервенција појединих фирми и људи, и да цене које се објављују у каталогу могу у одређеном тренутку бити стварне цене, али често могу и далеко заостајати за кретањем тржишта, што је уосталом доста драстично дошло до изражаја и у задњем издању нашег Каталога. А технички подаци су увек исти, не мењају се према тренутној ћуди, и — наведени у Каталогу — остају као докуменат од трајне вредности не само за нас, већ и за многе скупљаче и истраживаче и ван Југославије.

Црна Гора је подручје где допуне и измене ове врсте података одавно нису биле заступљене, што ме је и потакло да напишем ове редове. Подаци о пуштању и повлачењу из промета доста су сиромашни, делимично не одговарају стварном стању, а делимично су давани мешањем негде по старом, негде по новом календару. Обзиром да је у време издавања марака у Црној Гори био на снази стари, јулијански календар, мислим да је једини исправан начин онај који је заступљен код Србије, а из неких непознатих разлога није примењен и на Црну Гору.

У даљем тексту навешћу за свако издање посебно датум пуштања и повлачења из промета појединих издања, упоредо по старом и новом календару, уз напомену да су сви датуми базирани на службеним документима које је већим делом истражио и објавио у својој књизи »Поштанска служба у Црној Гори« покојни Марко Цвјетковић.

Издања франко марака

Прво издање: Марке првог издања пуштене су у промет 19. априла (по старом) односно 1. маја 1874. (по новом). Све марке првог издања, као и све марке са претиском »Прослава штампарије« важиле су до 1. (13) маја 1898., када су пуштене исте вредности у промењеним бојама.

Требало би напоменути да од ових марака постоје фалсификати.

Допунске вредности од 1, 20, 30 и 50 новчића и 1 и 2 фиорина пуштене су у промет 1. (13.) марта 1894., а повучене су из промета 1. (14.) јула 1902., када су емитоване марке са знаком вредности у хелерима и крунама.

Сматрам да би и код овог издања било потребно скренути у напомени пажњу на постојање фалсификата, који се срећу код свих вредности, а посебно често од вредности у фиоринима.

Прослава династије: Марке овог издања пуштене су у промет 12. (24. јануара) 1897., а важиле су до 1. (14.) јула 1902. године

Промењене боје: Редовне марке од 2 до 25 новчића у промењеним бојама пуштене су у промет 1. (13.) маја 1898., а важиле до 1. (14.) јула 1902.

Издање у крунама пуштено је у промет 1. (14.) јула 1902. године, а важило је до 31. децембра 1905. (13. I 1906.)

Устав: Пригодно издање поводом проглашења устава пуштено је у промет 6. (19.) децембра 1905. године, а важило је до 19. маја (1. јуна) 1907. године.

Издање у парама и крунама: Марке овога издања нису пуштене све у један мах, већ постепено, како су пристизале од штампарије. Као прве испоручене су марке од 5, 10 и 15 пара, које су пуштене у промет 19. маја (1. јуна) 1907., док су остале марке пуштене постепено, до 2. (15.) јуна 1907. године. Повучене су из течаја 15. (28.) августа 1910.

Крунидбене марке пуштене су у промет 15. (28.) августа 1910., а важиле су до 1. (14.) априла 1913. године.

Последње издање емитовано је 1. (14.) априла 1913. године, а престало је да важи по капитулацији Црне Горе.

Марке за потврду пријема

Прво издање марака за потврду пријема пуштено је у промет 1. (13.) октобра 1895.

Порто марке

Прво издање порто марака емитовано је 1. (13.) јануара 1895. Сва остала издања АР и порто марака пуштена су и повучена из промета заједно са одговарајућим издањима франко марака.

М. Р. Вуковић

ANNUAL SUBSCRIPTION
TO OUR MAGAZINE IS

US \$ 3.25

We also accept mint stamps in complet sets at the face value, in the official parity to the US Dollar. (for convertible currency)

Сто педесет година Летописа Матице српске

Покренут 1825. године у Будиму, Летопис Матице српске излази, са мањим прекидима, све до данас, што га ставља у ред најстаријих књижевних часописа у свету. За време свога постојања, Летопис је био књижевни часопис у ширем смислу речи. Чисто књижевна тенденција чешће долази до изражаја на његовим страницама, но повремено се јављају и научни и и стручни прилози у мањем или већем обиму. Као сведок и учесник културних и општедруштвених збивања у историји српског народа XIX и XX века, Летопис је једна од наших најистакнутијих културних институција.

Поводом прославе овог значајног јубилеја, ЗЈПТТ ће 8. јануара емитовати једну пригодну марку номиналне вредности од 1,20 динара у тиражу од милион примерака. Марку је припремио за штампу академски сликар из Београда Андрија Миленковић, а у вишебојном офсету и табачићима од 9 примерака штампао ју је Завод за израду новчаница.

II европска конференција Интерпарламентарне уније

На свом заседању у Букурешту 20. априла 1974. године, Интерпарламентарни Савет донео је одлуку да се II Интерпарламентарна конференција о европској сарадњи и безбедности одржи у Београду у времену од 31. јануара до 6. фебруара 1975. године. Развијање сарадње и учвршћивање безбедности у Европи, којој треба да допринесу чланови европских парламената и парламената САД и Канаде, основни је циљ заседања.

У част одржавања Конференције, ЗЈПТТ ће 30. јануара емитовати две пригодне марке од 3,20 (975.000 комада) и 8,00 (375.000), као и један пригодни коверат првог дана по цени од 2,50 динара.

Музејски експонати — стари накит

Инспирисана уметничким стваралаштвом наших народа кроз векове, ЗЈПТТ припремила је посебну емисију пригодних поштанских марака под заједничким називом »Музејски експонати — стари накит«. На шест вредности, у избору Катарине Адање и графичкој обради А. Миленковића, направљен је пресек кроз ову врсту занатско-уметничке делатности наших народа од XIV до XVIII века.

1,20 дин. (2 мил.) — наушница са цветним мотивом од позлаћене бронзе из XIV века, пронађена у Алишићима у Босни.

2,10 дин. (1,5 мил.) — наруквица од ливеног сребра украшена гранулацијом, рађена на подручју Косова у прошлом веку.

3,20 дин. (1 мил.) — Копча за женски појас од позлаћеног сребра, израђена у Битољу у XVIII веку.

5,00 дин. (1 мил.) — Прстен од сребра са позлатом, украшен ниело техником и касноантичким темом са фигуром крилате Нике, рађен крајем XIV века у околини Новог Брда.

6,00 дин. (775.000) — Огрлица из XVII века, рађена од сребрних нити, са сребрним детаљима украшеним стакленом пастом.

8,00 дин. (225.000) — Наруквица из Битоља, рађена у XVIII веку од позлаћене бронзе украшене полудрагим плавим камењем.

Техником вишебојне хелиографуре, у табачићима од девет примерака марке је штампала холандска фирма »Joh. Enschedé en Zonen, Haarlem«, а биће пуштене у промет 25. фебруара 1975.

Истога дана Биро ће продавати и три пригодна коверта по цени од 2,50 динара по комаду, а користиће се и посебан жиг првог дана.

Стогодишњица смрти Светозара Марковића

Поводом стогодишњице смрти истакнутог књижевника и политичара Светозара Марковића, Заједница ЈПТТ пустиће у промет 26. фебруара једну пригодну марку од 1,20 динара у тиражу од милион примерака.

Према скулптури Стевана Боднарова марку је припремио за штампу Андрија Миленковић, а рез је дело гравера Душка Матића.

У табацима од 9 примерака марку је штампао Завод за израду новчаница у Београду. Уз марку ће бити пуштен у продају и један коверат, као и пригодни жиг првог дана. Више о марки у следећем броју.

IZ FILATELISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE JAVLJA ..

... *Bojan Pečar,*
Ljubljana.

Filatelističko društvo Maribor organizovalo je od 19. do 21. oktobra međunarodnu filatelističku i numizmatičku izložbu u Mariboru, na kojoj su sudjelovali filatelisti i numizmatičari iz Graca (Austrija), Maribora, Celja, Ljubljane, Škofje Loke, Velenja, Kočevja, Trsta, Ptuja i Tolmina. Mnoštvo posetioaca koji su razgledali izložbene eksponate dokazuje da u Mariboru vlada znatno interesovanje i za filateliju i za numizmatiku. Društvo je povodom održavanja izložbe izdalo spomen omotnicu sa prigodnim žigom.

* * *

U želji da rad sa omladinom bude što bolji, Upravni odbor FZS počeo je sa pripremanama za veliku propagandnu akciju. Drugovi Slav-

ko Šribar iz Krškog i Bojan Pečar iz Ljubljane izradili su poseban tekst o filateliji, koji će biti praćen sa oko 70 dijapozitiva u boji. Svaki dijapozitiv biće izrađen u četiri primerka, te će materijal moći da se upotrebljava ne samo na seminarima za rukovodioce pionirskih filatelističkih kružoka, nego i za sama predavanja na kružocima. Pripreme se bliže kraju, i svi su izgledi da će seminar otpočeti sa radom prvih dana 1975. godine.

* * *

Filatelistična zveza Slovenije i organizacioni odbor Zbora partizanskih kurira Slovenije već su počeli sa pripremama za zbor kurira, koji će se početkom maja održati na Pohorju. U izradi je spomen omotnica sa likom narodnog heroja Alfonza Šarha — Iztoka, »pohorskog cara«, koji je zajedno sa svojim sinovima pao u poslednjoj borbi legendarnog Pohorskog bataljona. Crtež za omotnicu izradio je akademski slikar Ive Šubić.

ПО ЗАКЉУЧЕЊУ РЕДАКЦИЈЕ ...

Редовна марка за аутомате од 1,20 динара са мотивом поштанског рога пуштена је у продају 27. децембра.

* * *

Према последњим информацијама које смо примили, због дефинитивног отказивања Универзијаде у Београду, једна марка од 3,20 дин. предвиђена за 8. август, неће бити емитована. (в. Филателист бр. 152, стр. 8).

Novi katalozi

MICHEL JUNIOR — KATALOG 1975

Namenjen prevashodno mladim filatelistima i onima koji nemačko područje skupljaju samo generalno, Mihelov Junior-katalog pojavio se u prodaji krajem novembra, štampan na 204 strane sa reprodukcijama svih nemačkih maraka u originalnim bojama, u praktičnom, džepnom formatu 115 × 190 mm.

Za razliku od standardnog kataloga Nemačke, Junior varijanta obuhvata samo zajednička izdanja Nemačke 1871—1945. (bez staronemačkih država), saveznička okupaciona izdanja 1945—49., i izdanja SR Nemačke i Zapadnog Berlina. Katalogizacijom su obuhvaćene samo osnovne varijante, a podaci o pojedinim izdanjima svedena su na najneophodniji minimum. Kao poseban prilog štampan je kataloški pregled svim koverata prvog dana SR Nemačke i Zapadnog Berlina.

U pogledu cena, uočavaju se izvesne promene u odnosu na standardni katalog za 1975, izuzev kod klasičnih izdanja od 1871 do 1919. i savezničke okupacije, koja su ostala na starom nivou. Marke iz perioda 1920—34. beleže primetan porast cena za nefalcovane primerke kod većine izdanja, dok cene neupotrebljenih ali falcovanih maraka pokazuju tendenciju ka osetnom smanjenju vrednosti. Cene upotrebljenih maraka uglavnom su stabilne. U periodu 1934—1965. i upotrebljene i neupotrebljene marke beleže porast cena, pri čemu

pada u oči da je kod velikog broja izdanja porast cena upotrebljenih maraka procentualno veći. Nešto je drugačija situacija kod izdanja iz 1965—72., gde neupotrebljene marke beleže veći porast vrednosti, dok u periodu od 1972. gotovo sve upotrebljene marke pokazuju pad cena, koji je u pojedinim slučajevima primetan. Izdanja Zapadnog Berlina su znatno stabilnija, sa manje promena, a tamo gde ih ima pokazuju slične karakteristike kao i SR Nemačka.

Obzirom da je bogato ilustrovan, sa oko 1880 reprodukcija maraka u originalnim bojama, cena Junior-kataloga od DM 5.— (oko 34 dinara) je relativno pristupačna. Izdavač je Schwaneberger Verlag GmbH iz Minhena, a može se poručiti preko uvoznih knjižarskih kuća.

MICHEL ÜBERSEE KATALOG — BAND 4

Štampan na 496 strana sa oko 7000 ilustracija i 30000 cena, četvrti tom Mihelovog kataloga prekomorskih zemalja donosi obradu zemalja »Južnog mora«, počev od Aitutakija do Zapadne Australije. Zajedno sa Australijom i Okeanijom, u četvrtom tomu obrađene su i zemlje Malajskog arhipelaga, koji istina geografski potpada pod Aziju, ali je tesnim ekonomskim i političkim odnosima dobrim delom vezana za zemlje australijskog kontinenta.

Obrada je obuhvatila sve marke ovog područja emitovane do jula 1974. i praćena je brojnim kako stručnim tako i tehničkim podacima. Obzirom na veliki vremenski razmak između prethodnog i najnovijeg izdanja ovog kataloga, teško je izvršiti neku tačniju analizu cena, no upadljivo je ipak da klasična izdanja pokazuju tendenciju porasta vrednosti, dok cene modernih izdanja manje-više stagniraju.

Katalog je štampan dvostubačno, u plastificiranom kartonskom povezu i sa prilogom pregledne mape u boji obrađenog područja, a po ceni od 28 DM može se naručiti preko neke od naših uvoznih knjižarskih kuća.

M. R. Vuković

Dejan Tubinović

REALNE CENE NAŠIH MARAKA

Katalog maraka jugoslovenskih zemalja koji izlazi svake godine, počev još od 1950, stekao je široku popularnost među filatelistima. Stalnom sadržajnom razradom i dopunama opisa mnogih izdanja, katalog je postao glavni oslonac za detaljnije upoznavanje naših maraka raznih istorijskih razdoblja u okviru današnjih teritorijalnih granica Jugoslavije.

Marke su u katalogu sve do poslednjeg izdanja (za 1975. godinu), općenito posmatrajući, bile objektivno kotirane, tako da su označene cene služile kao solidan osnov za razmenu ne samo među filatelistima u zemlji, nego i sa partnerima u inostranstvu. Redakcije poznatih evropskih kataloga (Michel, Zumstein) kotirali su naše marke ravnajući po našim cenama, što je i razumljivo, jer marke se najstručnije vrednuju u zemlji iz koje one potiču.

Naš novi katalog, izdat u oktobru 1974. (za 1975.) koji se, u upoređenju sa ranije izdatim katalogima, može smatrati kao jedan od tehnički i estetski najbolje opremljenih, nažalost podbacio je u kotiranju maraka (izuzev za Srbiju), a naročito za posleratna izdanja

maraka Jugoslavije iz razdoblja do 1959. godine. Sa označenim vrednovanjem ovih maraka, razočarani su svi oni filatelisti koji poznaju kretanje cena naših maraka, prateći strane merodavne kataloge (koji redovno izlaze početkom septembra), zatim oni, koji imaju uvida u mnoge filatelističke berze i cene mnogih trgovačkih firmi, što se sve objavljuje preko filatelističkih časopisa.

Postavlja se pitanje, kako je moguće da izdavač jednog kataloga maraka, u ovom slučaju Biro za poštanske marke, može tako ravnodušno da se odnosi prema filatelističkom tržištu u zemlji i inostranstvu, te da nema uvida, pa ni toliko sluha za ponudu i potražnju mnogih naših maraka ni u vlastitim prodavnicama, odnosno u prodavnicama PTT preduzeća (posebno prodavnice u Zagrebu)!

Na sve ovo ne bi se moralo ni reagirati, pošto se cene maraka mogu i šablonski, jednostrano i linearno određivati — prema nekom koeficijentu devalvacije dinara — da nije u pitanju naš jedinstveni katalog maraka, u kojem se u uvodnoj »Napomeni« doslovno navodi: »Cene maraka određene su na osnovu ponude i potražnje u filatelističkim prodavnicama Biroa i preduzeća PTT saobraćaja, kao i na filatelističkom tržištu u zemlji i inostranstvu«. Kako to Biro za poštanske marke (koji se baš kroz izdavanje ovog kataloga ujedno nameće kao meritorni faktor razvoja naše filatelije), konkretno zamišlja na pojedinim primerima u odnosu na tržište u inostranstvu, takođe nije jasno. Da se čovek, makar i laik u filateliji, nađe u čudu, dovoljno je da pročita oglas firme Klaus iz Nemačke, u zadnjem (153.) broju ovog časopisa, u kojem se između ostalog, za marku Istre (kat. br. 607) nudi 180.— dinara, a koja u katalogu kotira 20.— dinara! Preko ovakvih propusta moglo bi se još i ostati po strani (jer sami događaji uvek najbolje demantuju, a i kompromituju, teoretske jednostrane pretpostavke), da odgovorni ljudi u Birou, nisu pravovremeno upozoreni na šokantne skokove cena u inostranstvu za mnoge naše marke iz pomenutog vremenskog razdoblja.

U »Napomeni« kataloga nadalje stoji: »Eventualne izmene cena, koje mogu nastupiti pre sledećeg izdanja novog kataloga, objavljuju se u informativnom listu »PTT vesnik«. Međutim, do kraja decembra prošle godine, dakle nakon dva meseca pošto je katalog izdat, u PTT vesniku, koji izlazi svakog ponedeljka, nije bilo ni pomena o nekim izmenama cena. Znači, cene za kritične marke ostale su po katalogu i nadalje važeće, samo pitamo se za koga? Jer, za prodavnice u zemlji sigurno nisu, pošto se te marke ne mogu kupiti ni u jednoj prodavnici — što je potpuno razumljivo. Ostaje, da su te cene važeće za mnoge neupućene skupljače maraka, u zemlji, koji će (prateći objavljene »otkupne liste maraka« od Biroa, koje se redovno objavljuju preko PTT vesnika) nasesti, ako ponude mnoge kritične stavke maraka iz te liste po 70% ili 80% kataloške vrednosti i to još sa uverenjem: kako Biro lepo plaća marke u otkupu od filatelista! Da napomenemo još da je ovde reč samo o markama, koje su još u toku prve polovine prošle godine u inostranstvu doživele višestruko povećanje cena.

Smatramo se obaveznim, da naše čitaoce upoznamo sa realnim cenama svih naših posleratnih izdanja maraka do kraja 1974. godine, po serijama u nežigosanom i žigosanom stanju, pa ih hronološkim redom, po datumima izdavanja, objavljujemo. Izostavljene su cene za porto i doplatne marke zbog ograničenosti prostora. Razlika u cenama može da bude samo između kupovine i prodaje u visini do 30%.

Nastojaćemo, da i ubuduće objavljujemo drastične promene cene naših maraka na filatelističkom tržištu, što se može očekivati i za još neka izdanja iz posleratnog razdoblja do 1960. godine.

1944/45.

307/08	Redovne DFJ s mrežom	5.—	5.—
309/11	Redovne DFJ bez mreže	8.—	8.—
312/15	Red. Tito (I) okup. dinari	10.—	10.—
316/23	Red. Tito (II) DFJ-dinar	100.—	40.—
324	Prohor Pčinski	5.—	2.—
325/26	Crveni krst	25.—	25.—
327/38	Red. partizani	70.—	30.—
329	Oslobođenje Beograda	20.—	15.—
340/51	Ustav, obična	600.—	400.—
340/51	Ustav, u paru	1.000.—	1.000.—
352/55	Ustav, blokovi 2/3	300.—	300.—

1946.

356/57	Red. partizani s pretiskom	40.—	3.—
358/60	Dan pobjede	100.—	70.—
361/64	PTT kongres	260.—	180.—
365/68	Pruga Brčko	240.—	150.—
369/70	Svetozar Marković	50.—	20.—
371/75	Sveslovenski kongres	25.—	15.—

1947.

376/79	Redovne, partizani, dopuna	40.—	5.—
380/91	Avionska I, obična	70.—	30.—
380/91	Avionska I, par iz sred.	750.—	750.—
392/94	Gorski vijenac	20.—	20.—
395/97	Dan fiskulturnika	30.—	20.—
398/00	Balkanijada, Ljubljana	30.—	30.—
401/02	Priključenje Istre (I)	5.—	3.—
403/06	Pruga Šamac — Sarajevo	25.—	20.—
407/09	Vuk Karadžić	25.—	20.—

1948.

410/12	Protiv TBC	25.—	20.—
413/15	Sajam, Zagreb	10.—	5.—
416/18	V kongres KPJ	20.—	15.—
419/21	Jugoslovenska akademija	25.—	20.—
422/25	Dunavska konferencija	40.—	30.—
426/29	Lovrenc Košir	30.—	20.—
430 a	Lovrenc Košir, avionska	20.—	20.—
431/33	Balkanske igre, Beograd	30.—	40.—
434/40	Grbovi (AVNOJ)	100.—	100.—

1949.

441/43	Franc Prešern	25.—	20.—
444/45	Planica	50.—	40.—
446/48	Makedonija	80.—	100.—
449/51	Makedonija, avionske	100.—	100.—
452/54	SPS (UPU)	60.—	60.—
455/58	Red. partiz.-pretisak	30.—	15.—

<i>Kat. br.</i>	<i>Naziv izdanja</i>	<i>**</i>	<i>○ tabačić</i>
459/65	Red. partizani, pretisak	30.—	15.—
467/70	Željeznice	250.—	200.—
471/72	Željeznice, blokovi 4/5	2.000.—	1.500.—
1950.			
473/57	Autoput	40.—	20.—
476/79	Red. partizani, pret. (druge boje)	6.—	3.—
480/83	Prvi maj, Tito	250.—	200.—
484	Dečja nedelja	5.—	2.—
485/89	Padobrancii, Ruma	280.—	200.—
490/94	Šah olimpijada	250.—	200.—
495/06	Red. privreda I	500.—	400.—
507	Sajam Zagreb	3.—	1.—
508/13	Mornarica I	100.—	60.—
1951.			
514	27. mart	100.—	40.—
515/16	Osvobodilna fronta	18.—	8.—
517	Dečja nedelja	8.—	3.—
518/26	Avionska II	500.—	200.—
527	ZEFIZ, marka	12.—	10.—
528	ZEFIZ, blok 6	1.800.—	1.300.—
529/31	Planinari	1.300.—	900.—
532/33	Ustanak — Srbija	18.—	8.—
534/35	Ustanak — Crna Gora	20.—	10.—
536/37	Ustanak — Bosna i Hercegovina	18.—	8.—
539/39	Ustanak — Hrvatska	20.—	10.—
540/41	Padobrancii — Bled	1.200.—	800.—
542/44	Zaslužni ljudi I	150.—	120.—
545	Sajam Zagreb	10.—	5.—
546/47	Ustanak — Makedonija	20.—	10.—
548/59	Red. privreda II	400.—	30.—
560/63	Avionske III	80.—	30.—
564	Njegoš	30.—	15.—
565	Dan Armije	3.—	1.—
566	Dan Armije, avionska (Tito)	100.—	100.—
1952.			
567/69	Rođendan Tita	220.—	180.—
570	Dečja nedelja	80.—	10.—
571/78	Red. privreda III (ofset)	750.—	10.—
579/84	Olimpijada Helsinki	450.—	250.—
585/87	Mornarica II	200.—	180.—
588	JUFIZ I	200.—	180.—
589/92	VI kongres KPJ	100.—	80.—
1953.			
593/94	Nikola Tesla	40.—	10.—
595/97	OUN (freske)	300.—	100.—
598/01	Auto-moto trke	80.—	25.—
602	Prvi predsednik	80.—	20.—

603	Esperanto (15.—)	40.—	20.—
604	Esperanto (300.—)	3.000.—	2.500.—
605/06	Ilinden	100.—	40.—
607	Priključenje Istre	250.—	15.—
608	Branko Radičević	100.—	20.—
609/11	AVNOJ	280.—	200.—

1954.

612/23	Prva fauna (opšta)	1.100.—	800.—
624	JUFIZ	300.—	250.—
625/28	Prvi srpski ustanak (Karađorđe)	500.—	200.—
629/33	Zaslужni ljudi II	750.—	600.—

1955.

634/35	Dubrovačke letnje igre	65.—	40.—
636	Grafička izložba	60.—	20.—
637	Kongres gluvih	30.—	10.—
638/46	Prva flora	300.—	200.—
647	OUN	30.—	20.—
648	Dan Republike	10.—	2.—

1956.

649/60	Kulturni spomenici	1.300.—	800.—
661	JUFIZ III	5.—	2.—
661 A	JUFIZ III, četv. u zaštitnom omotu	80.—	80.—
662	JUFIZ III, avionska	30.—	15.—
663	Narodna tehnika	40.—	20.—
664/67	Tesla (II)	50.—	25.—
668/76	Druga fauna (ribe)	300.—	200.—
677/84	Olimpijada Melburn	200.—	100.—

1957.

685/93	Druga flora	220.—	120.—
694/95	Radnički saveti	18.—	6.—
696/99	II gimnaestrada	80.—	30.—
700/05	Folklor (I)	100.—	50.—
706	Oktobarska revolucija	8.—	1.—
707/11	Zaslужni ljudi III	500.—	300.—

1958.

712/13	Automat (I)	120.—	40.—
714	VII kongres SKJ	3.—	1.—
715/23	Treća fauna (ptice)	220.—	120.—
724	PTT muzej	10.—	3.—
725	Sutjeska (I)	4.—	1.—
726	Marin Držić	10.—	3.—
727/40	Red. industrija I	180.—	15.—
741	Geofizčka godina	10.—	3.—
742	Geofizička godina, avionska	90.—	40.—
743	Dan prava čoveka	20.—	10.—

1959.

744/52	Turizam (I)	80.—	30.—
753	Jubilej osnivanja KPJ	2.—	1.—
754	JUFIZ IV	15.—	10.—
755/63	Treća flora	130.—	70.—
764/71	Slet »Partizana«	100.—	40.—
772/78	Red. industrija II	80.—	3.—
779/80	Automat II	30.—	10.—
781	Zagrebački velesajam	5.—	2.—

1960.

782/89	Olimpijada Rim	40.—	25.—
790/98	Četvrta fauna (šumska divljač)	40.—	30.—
799	Lenjin	2.—	0.50
800/02	Nuklearna izložba	8.—	5.—
803/07	Razni jubileji	10.—	6.—
808/13	Zaslужni ljudi IV	18.—	12.—

1961.

814/15	Automat III	30.—	5.—
816	Nuklearna konferencija	2.50	1.—
817/25	Četvrta flora	30.—	22.—
826/30	Jubilej Narodnog ustanka	15.—	12.—
831	Ustanak — Užice, (blok 7)	500.—	500.—
832/33	Beogradska konferencija	3.—	1.50
834/35	Beogradska konferencija, avionske	50.—	50.—
836	Beogradska konferencija, (blok 8)	140.—	120.—
837	Vizantijski kongres	3.—	1.—
838/43	Folklor (II)	25.—	15.—
844	Luka Vukalović (Herc. ustanak)	2.—	1.—
845	Dan JNA	1.50	0.50
846	Braća Miladinovci	2.50	1.—
847/63	Red. industrija IV	200.—	20.—

1962.

864	Malarija	5.—	1.50
865	UNICEF	5.—	1.50
866/67	UNESCO	8.—	3.—
868/76	Turizam (II)	70.—	20.—
877/80	Rođendan Tita	30.—	20.—
881/83	Rođendan Tita, nezupčane	50.—	50.—
881/83	Rođendan Tita, blok 9	60.—	50.—
885/93	Peta fauna (gmizavci)	60.—	40.—
894/01	PEA (atletika)	40.—	25.—
902	PEA (atletika), blok 10	40.—	30.—
903	Dečja nedelja	3.—	1.—
904	Umetnost kroz vekove (I)	40.—	40.—

1963.

910	Borba protiv gladi	3.—	1.—
911	Meteorologija (Mohorovičić)	3.—	1.—

(Nastavak na str. 27)

KATALOG CELINA

JUGOSLOVENSKIH ZEMALJA

IV sveska

Izdanja za teritorije pod jugoslovenskom vojnom upravom

Prilog časopisu Filatelista

Beograd, 1974.

JUGOSLOVENSKA VOJNA UPRAVA U BARANJI, BANATU I BAČKOJ

Predstavnici Narodnog vijeća Države Slovenaca, Hrvata i Srba u Zagrebu uputili su srpskoj Vrhovnoj komandi 7. novembra 1918. godine zahtev da se Narodnom vijeću stavi na raspolaganje kontigent od oko 1000 vojnika i oficira, koji bi bili stacionirani u Zagrebu (pored dva već formirana pešadijska puka, jednog u Zagrebu i jednog u Ljubljani), da odvoji potrebne trupe za zaštitu hrvatskih teritorija ugroženih od strane Italije, i da u zajednici sa francuskim trupama zaposedne Banat, Bačku i Baranju, radi uticaja na mađarsko javno mnjenje i mađarsku vladu.

Odgovarajući na ovaj zahtev, Vrhovna komanda je iz sastava Drinske divizije poslala jedan bataljon na Rijeku, koji je, oduševljeno dočekan, zaposedao grad 15. novembra. Drugi delovi trupa, uz pomoć nekih formacija Istočne vojske ušli su u Pečuj (Pećuh, Pécs) 14. XI 1918., u Baju i Oršavu 15. XI 1918., u Segedin 19. XI 1918. i u Arad 22. XI 1918. Ni posle ujedinjenja, područja oko navedenih mesta nisu ušla u sastav Kraljevstva SHS već su ostala pod jugoslovenskom vojnom upravom, a 1. maja 1919. okupirano je još i područje oko Temišvara.

U Rijeku su američke trupe ušle 17. novembra, a od 1. decembra, grad je zvanično stavljen pod savezničku vojnu upravu. U periodu od 28. oktobra, kada je Rijeka ušla u sastav Države SHS, pa do 1. decembra 1918. nisu emitovana nikakva posebna izdanja maraka i celina. Ručni pretisci »Dalmacija« su privatnog porekla.

Prema odredbama Trijanonskog ugovora, zaključenog 4. juna 1920. godine između zemalja pobednica sa jedne, i Mađarske sa druge strane, jugoslovenske trupe povukle su se iz zaposednutih delova Južne Mađarske na nove granice 20. avgusta 1920. godine. U tom periodu do izdavanja posebnih emisija celina došlo je jedino na području direkcije pošta i telegrafa u Pečuju, dok su u ostalim krajevima korišćene kursirajuće mađarske celine.

JUGOSLOVENSKA VOJNA UPRAVA U ZONI B I ZONI B STT

U toku i krajem II svetskog rata snage JA oslobodile su sve jugoslovenske teritorije koje su se do rata nalazile pod italijanskom okupacijom, uključujući i Trst. Na insistiranje zapadnih saveznika područje bivše italijanske Julijske krajine, Istre, Slovenačkog primorja i Rijeke podeljeno je na dve okupacione zone: zonu A sa Trstom u kojoj su vojnu upravu vršile anglo-američke snage, i zonu B koja se nalazila pod jugoslovenskom vojnom upravom. Po potpisivanju Mirovnog ugovora sa Italijom, sprovedeno je razgraničenje prema kome je Jugoslaviji pripao veći deo zone B i deo zone A sa ukupno 26 mesta u kojima su funkcionisale pošte.

Od drugog dela zona A i B formirana je 16. septembra 1947. Slobodna teritorija Trsta, takođe podeljena na dve okupacione zone — Zonu A i Zonu B, koja je bila pod jugoslovenskom vojnom upravom. Konačno, sporazumom od 5. oktobra 1954. godine izvršeno je razgraničenje između Jugoslavije i Italije, po kome je Jugoslaviji pripala cela zona B STT i jedan manji deo zone A STT na Miljskom poluostrvu (ital. Muggia), dok je grad Trst sa preostalim delom zone A STT pripao Italiji.

Za vreme jugoslovenske vojne uprave u Zoni B, a kasnije i Zoni B STT emitovana su posebna izdanja poštanskih maraka i celina.

KOVERTI

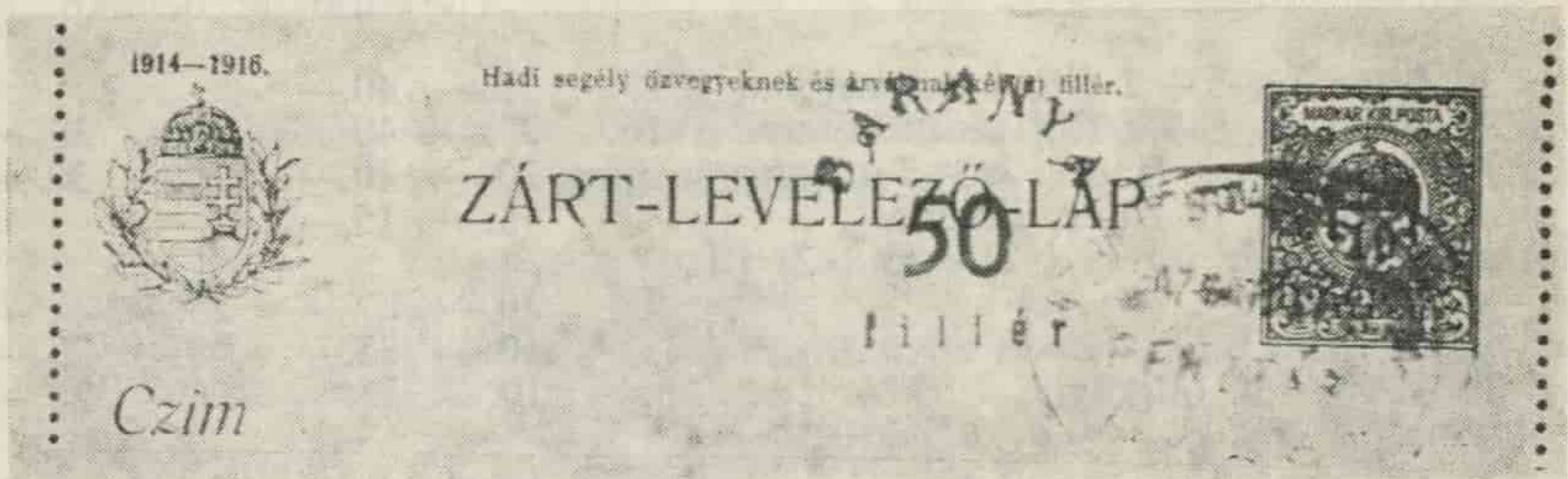
Feladó neve : „ állása (foglalkozása) : „ lakcíme :	 <p>BARANYA 150 fillér</p>
---	---

1919., 18. decembar. Provizorno izdanje koverata za preporuke; mađarski koverat za običnu poštu od 15 fil. i koverti za preporučeno rukovanje od 16 i 35 fil. sa pretiskom u tamnocrvenoj boji »BARANYA /150/ fillér«; knjigotisak štamparije »Egyenlőség« (Jedinstvo) u Pečuju.

1) 150 fillér na 15 fil., ljubičasta (6.164)	. . . . .	10.—	40.—
2) 150 fillér na 16 fil., tamnozeleno (1.200)	. . . . .	35.—	120.—
3) 150 fillér na 35 fil., ljubičasta (3.581)	. . . . .	18.—	90.—

Za razliku od ostalih vrsta celina, koverti nisu poznati sa pretiskom levo pored vrednosne oznake, već samo preko vrednosne oznake.

ZATVORENE DOPISNICE

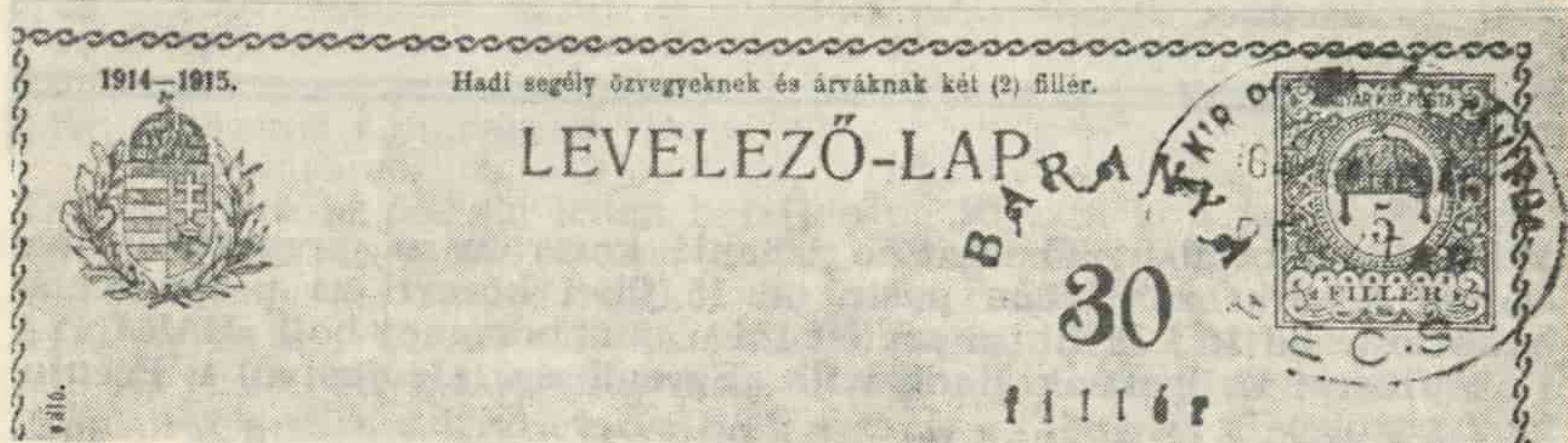
1919., 18. decembar. Provizorno izdanje zatvorenih dopisnica; mađarske zatvorene dopisnice sa doplatnim viškom u korist ratnih udovica i siročadi od 6 + 2 i 10 + 2 fil., i mađarska zatvorena dopisnica od 20 fil. sa pretiskom »BARANYA /50/ fillér« u tamnocrvenoj boji; pretisak otisnut preko vrednosne oznake ili levo pored nje; knjigotisak štamparije »Egyenlőség« (Jedinstvo) u Pečuju.

	I preko vrednosne oznake	II pored oznake
1) 50 fillér na 6 + 2 fil., maslinasta, 1915.	40.— —	20.— 100.—
2) 50 fillér na 6 + 2 fil., maslinasta, 1916.	?	15.— 80.—
3) 50 fillér na 10 + 2 fil., narandžasta, 1915.	25.— 50.—	?
4) 50 fillér na 10 + 2 fil., narandžasta, 1916.	15.— 30.—	20.— 40.—
5) 50 fillér na 20 fillér, svetlosmeđa,	20.— 50.—	?

Preštampano je od br. 1 i 2 ukupno 9.200 komada, od br. 3 i 4 ukupno 24.876 komada, i 5.300 komada od br. 5.

Zatvorene dopisnice br. 1 i 3 imaju štampan tekst »Hadi segély özvegyeknek és árváknak két (2) fillér« i oznaku godine 1914—1915, a br. 2 i 4 isto, samo je oznaka godine 1914—1916.

DOPISNICE

1919., 18. decembar. Provizorno izdanje prostih dopisnih karata i dopisnih karata sa plaćenim odgovorom; dobrotvorne mađarske karte od 5 + 2 fil. iz 1916., 1916. i 1917., redovna karta od 10 fil. iz 1918. i dobrotvorna karta sa plaćenim odgovorom od (5 + 2) + (5 + 2) fil. sa tamnocrvenim pretiskom »BARANYA /30/ fillér« preko ili pored vrednosne oznake; knjigotisak štamparije »Egyenlőség« (Jedinstvo) u Pečuju.

	I preko vrednosne oznake		II pored oznake	
1) 30 fillér na 5 + 2 fil., svetlozelena, 1915.	25.—	40.—	?	
2) 30 fillér na 5 + 2 fil., tamnozeleno, 1916.	20.—	40.—	15.—	30.—
a) Dužina teksta »Hadi...« 54,5 umesto 56 mm.	20.—	40.—	15.—	30.—
3) 30 fillér na 10 fillér, crvena	5.—	15.—		
4) 30 + 30 fillér na (5 + 2) + (5 + 2) fil., svetlozelena		30.—	25.—	
a) uputna karta	10.—	35.—	8.—	25.—
b) karta za odgovor	10.—	35.—	8.—	25.—

Preštampano je od br. 1 i 2 ukupno 14.090 komada, od br 3 je preštampano 76.426 komada, i 7.690 komada od br. 4.

Opšte napomene: Celine kod kojih se pretisak nalazi pored vrednosne oznake po pravilu imaju vrednosnu oznaku poništenu ovalnim službenim mađarskim žigom Direkcije pošta i telegrafa u Pečuju, ali su poznati i primerci bez njega.

Navedene cene odnose se isključivo na ispravno upotrebljene primerke, koji po pravilu imaju i žigove jugoslovenskih cenzura, dok su cene za uslužno ili naknadno žigosane primerke 20% manje od cena neupotrebljenih.

Do izdavanja ovih celina u prometu su bile nepreštampane mađarske vrednosnice.

Sve preštampane celine važile su do 20. avgusta 1920., kada su se jugoslovenske trupe, shodno odredbama Trijanonskog ugovora, povukle iz ovih delova Baranje.

**IZDANJA VOJNE UPRAVE JUGOSLOVENSKE ARMIIJE ZA ZONU B
(JULIJSKA KRAJINA, ISTRU, RIJEKA I SLOV. PRIMORJE)**

1946. Dopisna karta za unutrašnji saobraćaj; vrednosna oznaka sa motivom bivše guvernerove palate u Rijeci; bakrotisak na bledo žutom ili žuto smeđem kartonu Državne markarnice u Beogradu.

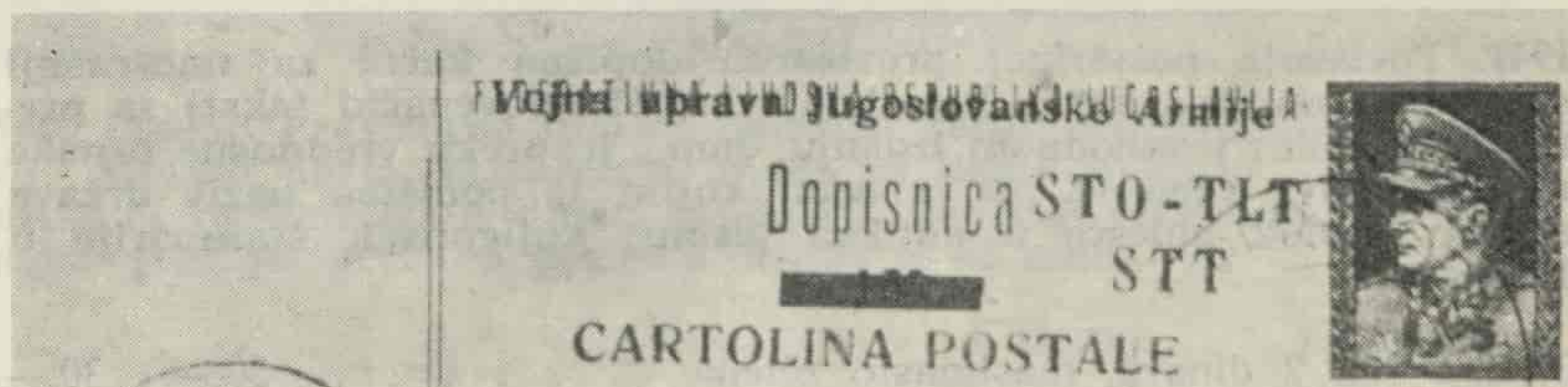
1) 3 Lire, (199.050)

a) tamnozeleno, karton bledo žut	. . . . .	—	—
b) bledozeleno, karton žuto smeđ	. . . . .	—	—
c) tamnozeleno, karton žuto smeđ	. . . . .	—	—

Karta br. 1a razlikuje se još i u pojedinim elementima sloga, te nije isključeno da se radi o dva posebna štampanja.

Važila: do 5. januara 1947. na području grada Rijeke;
do 16. septembra 1947. u delu zone B pripojenom Jugoslaviji; i
do 27. novembra 1947. u zoni B STT.

**IZDANJE VOJNE UPRAVE JUGOSLOVENSKE ARMIIJE
ZA ZONU B STT**

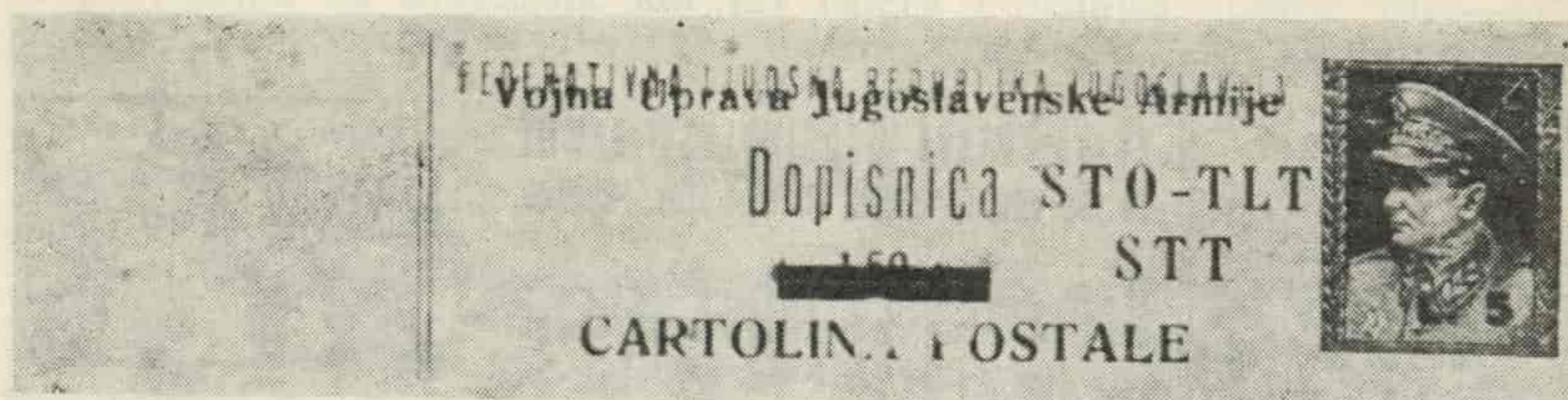

1947., 27. novembar. Provizorno izdanje dopisnih karata za unutrašnji saobraćaj; dopisna karta Jugoslavije br. 44 (tekst slovenački) sa crnim pretiskom preko naziva države »Vojna uprava Jugoslovenske Armije« i sa pretiskom levo od vrednosne oznake »STO-TLT/STT«; cena u dinarima poništena položenim stupcem, a nova vrednost »L.5« štampana preko vrednosne oznake; knjigotisak Državne markarnice u Beogradu.

1) L.5 na 1,5 dinara, zelena (10.000) . . . . . — —

Poznate su manje razlike u nijansi boje štampe i papira osnovne dopisnice.

— Isto, samo naziv države u natpisu poništen pretiskom »Vojna uprava Jugoslavenske Armije«; knjigotisak Državne markarnice u Beogradu.

2) L. 5 na 1,50 dinar, zelena (50.000)

a) karton žućkast	20.—	20.—
b) karton sivkasto smeđ	25.—	20.—

U zavisnosti od položaja redova u pretisku »STO-TLT/STT« razlikuju se dva tipa: a) Drugo slovo »T« u »STT« stoji tačno ispod prvog »T« u »TLT«, i b) Drugo slovo »T« u »STT« pomerenom ulevo za 1 mm.

Poznate su razlike u nijansama boje, kao i kartona. Poznati su komadi sa dvostrukim pretiskom.

1949. Povišenje poštarine; provizorna dopisna karta za unutrašnji saobraćaj; dopisna karta Jugoslavije br. 61 (slovenački tekst) sa pretiskom sličnim prethodnom izdanju, samo je preko vrednosne oznake otisnuta nova cena »L. 6«, a tekst kojim je poništen naziv države složen u blok umesto u antikva pismu; knjigotisak štamparije u Kopru.

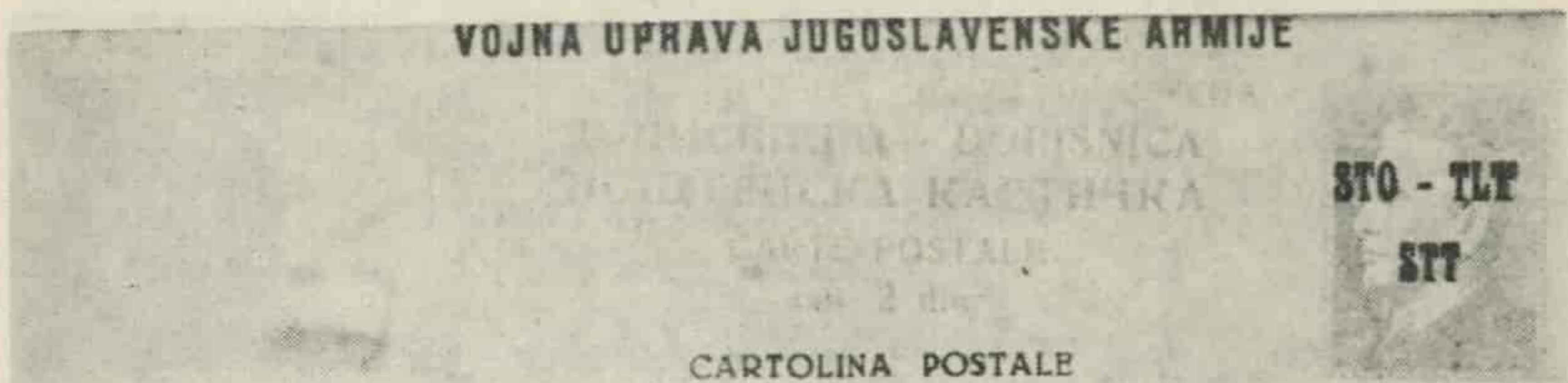
3) L. 6 na 2 dinara, maslinasto zelena . . . . . 30.— 30.—

Promena valute: 1 dinar = 100 para (= 3 L.)

1949., Promena valute; provizorno izdanje dopisnih karata za unutrašnji saobraćaj; dopisna karta Jugoslavije br. 61 sa crnim pretiskom »VOJNA UPRAVA JUGOSLAVENSKE ARMIIJE/CARTOLINA POSTALE« preko naziva države u natpisu, i sa pretiskom u antikva pismu »STO-TLT/STT« preko slike vrednosne oznake; knjigotisak štamparije u Kopru.

4) 2 dinara, smaragdnozeleno . . . . . 20.— 30.—

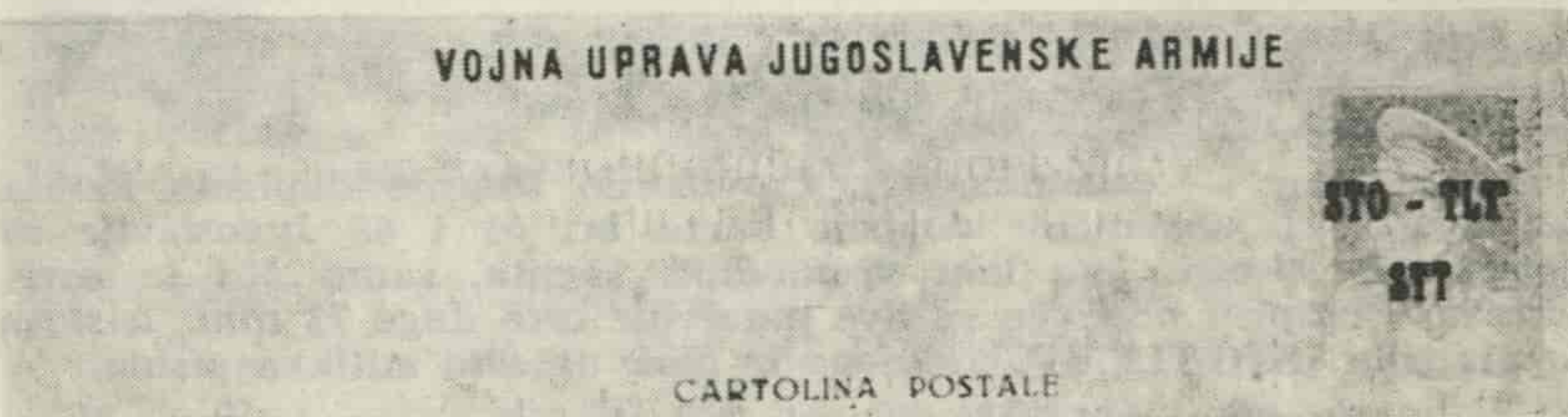
Ova karta poznata je sa brojnim specijalitetima pretiska: a) sa kosim pretiskom, b) sa dvostrukim pretiskom c) sa dvostrukim obrnutim pretiskom, d) sa obrnutim pretiskom, i e) sa negativnim pretiskom.

1949., 1. oktobar. Provizorno izdanje dopisnih karata za unutrašnji saobraćaj; dopisna karta Jugoslavije br. 63 sa vrednosnom oznakom sa likom maršala Tita u civilu, ukrašenim okvirom vrednosne oznake i malim »2« u oznaci vrednosti, sa istim pretiskom kao prethodno izdanje.

5) 2 dinara, plava	15.—	10.—
a) svetloplava	18.—	15.—

Karta br. 5 poznata je sa: a) kosim pretiskom, b) pretiskom štampanim vertikalno umesto horizontalno, i c) obrnutim pretiskom štampanim na poleđini karte.

1950., januar. Provizorno izdanje dopisnih karata za unutrašnji saobraćaj; dopisna karta Jugoslavije br. 65 sa likom maršala Tita u uniformi sa velikim »2« u oznaci vrednosti, sa istim pretiskom kao prethodno izdanje; prvi red pretiska dug 71 ili 62 mm.

	I 71 mm.	II 62 mm.
6) 2 dinara, plava	15.— 15.—	20.— 25.—

Још о новом издању дописница

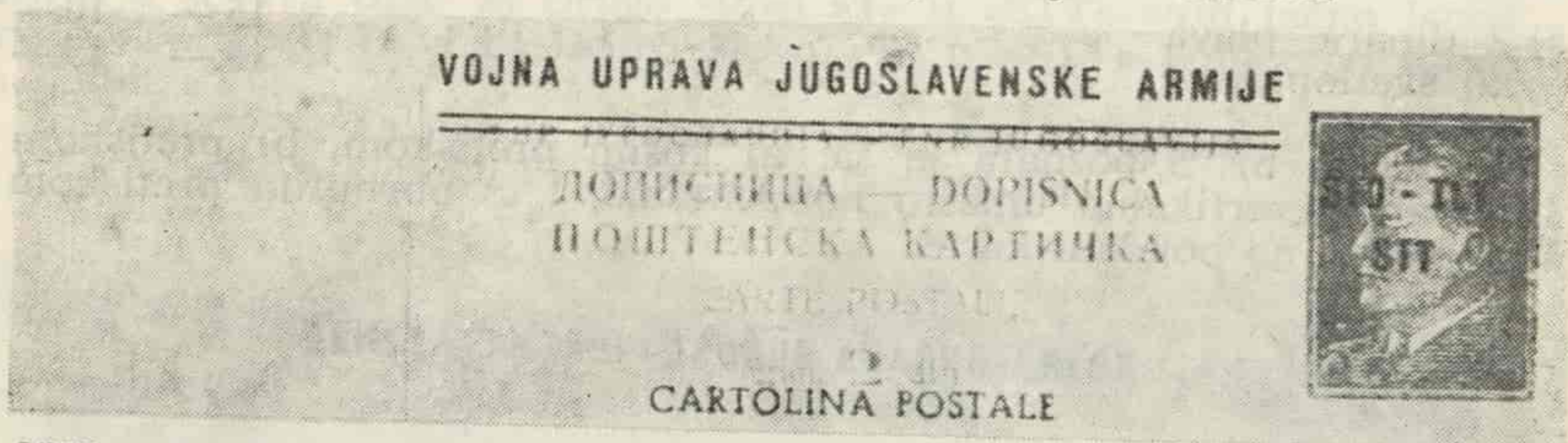
Нове дописнице, најављене у бр. 152, регистроване су у Каталогу *Филателисте* само у тамнозеленој боји, која је тада била позната у Београду и Загребу. Убрзо потом појавиле су се исте дописнице и у зеленој и жућкасто зеленој боји. Према неким информацијама којима располажемо, све три нијансе зелене боје припадају једном, првом штампању.

1950., mart. Provizorno izdanje dopisnih karata za unutrašnji saobraćaj; dopisna karta Jugoslavije br. 66 sa likom maršala Tita u civilu, u običnom okviru i sa velikim »2« u oznaci vrednosti, sa istim pretiskom kao kod prethodnog izdanja; prvi red pretiska dug 72 mm.

7) 2 dinara, plava, karton bledožut do žut . . . . . 20.— 20.—

Kod ove karte poznate su brojne greške u pretisku: a) bez »NA« u »VOJNA«, b) kos pretisak, c) obrnuti pretisak, d) dvostruki pretisak, e) dvostruki, u tet-beš položaju, f) trostruki, jedan obrnut, i g) trostruki, od kojih jedan obrnut a jedan jako iskošen.

1951., oktobar — decembar (?). Provizorno izdanje dopisnih karata za unutrašnji saobraćaj; dopisne karte br. 63 i 66 Jugoslavije sa pretiskom sličnim kao kod prethodnih karata, samo što je naziv države u natpisu poništen sa dve paralelne crte duge 72 mm., a slova u pretisku »STO-TLT/STT« složena iz blok umesto antikva pisma.

8) 2 dinara, plava (pretisak na br. 66) (oktobar) . . . 10.— 12.—
 9) 2 dinara, plava (pretisak na br. 63) (decembar) . . . 12.— 15.—

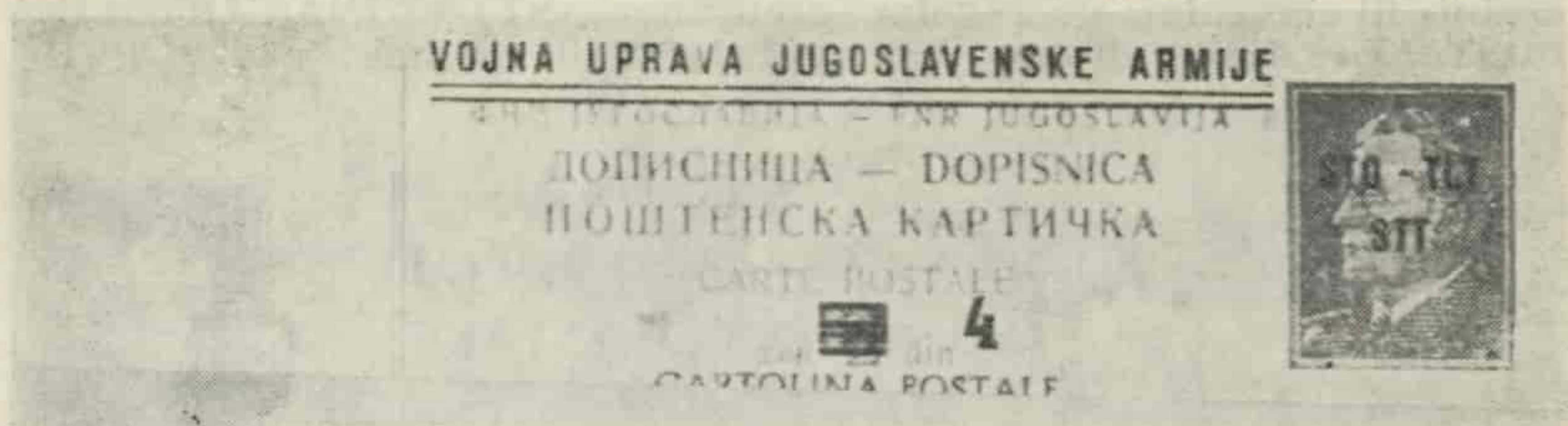
1951., decembar (?). Povišenje poštarine; provizorno izdanje dopisnica za unutrašnji saobraćaj; karta VUJA-STT br. 8 sa pretiskom nove vrednosti »4« preko stare oznake vrednosti »2«.

10) 4 dinara na 2 dinara, plava . . . . . 15.— 10.—

Poznate su manje razlike u nijansi boje štampe i papira osnovne dopisnice.

1951., decembar (?). Isto, samo je stara oznaka vrednosti poništena blokom od 6 crtica dugih 4 mm, a nova vrednost »4« otisnuta s desne strane bloka.

11) 4 dinara na 2 dinara, plava . . . . . 20.— 25.—

Poznate su manje razlike u nijansi boje štampe i papira.

1952., mart. Povišenje poštarine. Provizorno izdanje dopisnih karata za unutrašnji saobraćaj; dopisna karta Jugoslavije br. 67 sa mašinskim pretiskom »дин. 10 din.«, sa smeđecrvenim pretiskom »STT VUJNA dimenzija 53,5 × 6,5 mm., ili 46 × 4,5 mm.

12) 10 din. na 2 din., plava . . . . . I 54 × 6 II 46 × 4
10.— 10.— 15.— 15.—

Poznati su primerci sa kosim pretiskom.

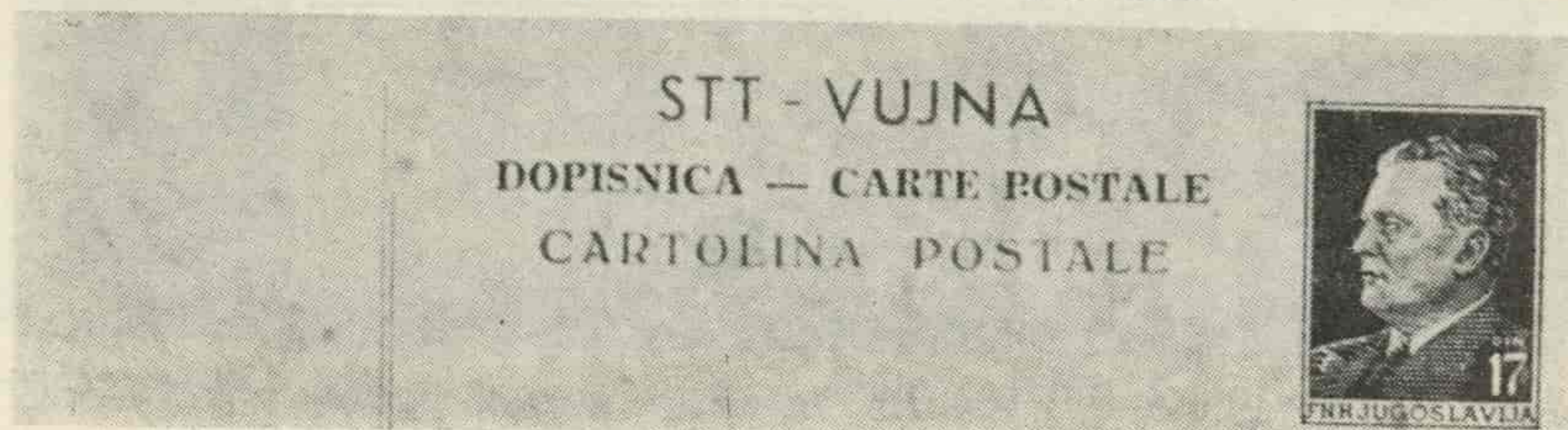
Reč-dve o cenama u našem katalogu

Svaki pažljivi čitaoc Kataloga celina, koji već duže vremena izlazi kao dodatak Filateliste, mogao je da zapazi konstantno insistiranje na činjenici da cene navedene u katalogu nisu niti mogu biti realne neto cene, već da predstavljaju pokušaj određivanja baze za međusobnu razmenu jugoslovenskih filatelista.

Prvi razlog za ovakav stav je očigledan — prošlo je već tri godine kako se Katalog celine prvi put pojavio na stranicama našeg časopisa, a proći će još jedna dok ovo delo ne bude u potpunosti zaokruženo.

Drugi razlog leži u činjenici da je u svetu, a u zadnje vreme i kod nas, tržište celina u toj meri dinamično, da bi nam bilo apsolutno nemoguće da ga pratimo. Osim toga, kretanja cena su takve prirode, da pojedini strani katalogi čak izričito upozoravaju da navedene (tržišne) cene ne predstavljaju pokazatelj stepena retkosti jedne celine.

1953., 10. (?) januar. Provizorno izdanje dopisnih karata za unutrašnji i međunarodni saobraćaj i dopisne karte za unutrašnji saobraćaj sa plaćenim odgovorom; dopisne karte Jugoslavije br. 68, 69 i 70 sa crnim ili crvenim dvorednim pretiskom »STT-VUJNA/CARTOLINA POSTALE«; dužina drugog reda pretiska 45 ili 54 mm.

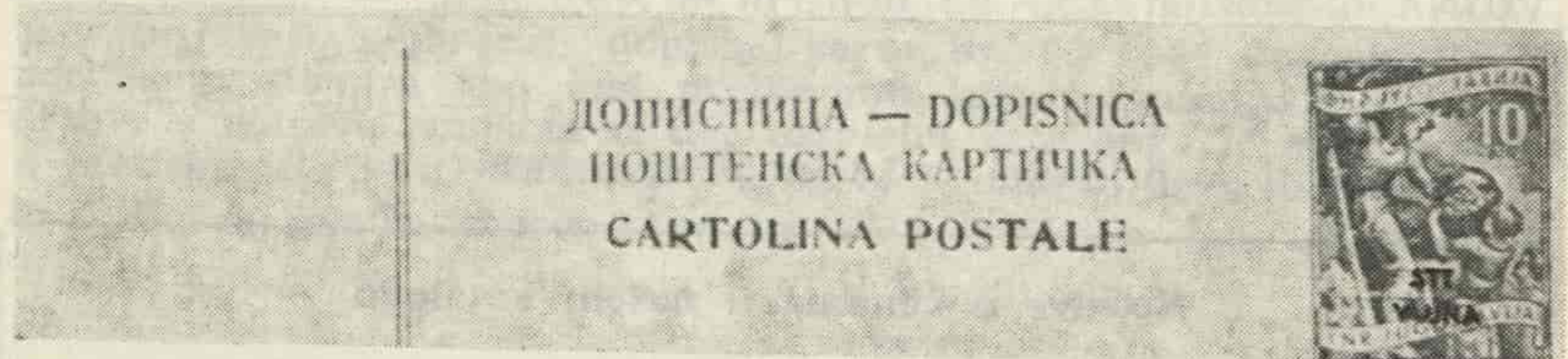

	I 45 mm		II 54 mm	
13) 10 dinara, zelena (pretisak crven)	20.—	20.—	30.—	30.—
14) 17 dinara, crvena (pretsiak crn)	20.—	20.—	30.—	—
15) 10 + 10 dinara, zelena (pretisak crn)		?	12.—	—
a) uputna karta			4.—	10.—
b) karta za odgovor			4.—	10.—

Kod br. 15 na karti za odgovor ubačena je u pretisak još i reč »RISPOSTA« (Odgovor).

1954., mart. Provizorno izdanje dopisnih karata za unutrašnji saobraćaj; dopisna karta Jugoslavije br. 77 sa motivom »voćarstvo«, sa istim pretiskom kao prethodno izdanje, samo u opekastocrvenoj boji.

16) 10 dinara, zelena	15.—	20.—
---------------------------------	------	------

1954., april (?). Provizorno izdanje dopisnih karata za unutrašnji saobraćaj; dopisna karta Jugoslavije br. 77 sa karminastosmeđim pretiskom »STT/VUJNA preko vrednosne oznake i tekstom »CARTOLINA POSTALE« ispod natpisa.

17) 10 dinara, zelena	20.—	20.—
---------------------------------	------	------

Sve dopisne karte VUJA-STT važile su do 31. decembra 1954.

Svim svojim čitaocima i saradnicima

ŽELI SRETNU I USPEŠNU 1975. GODINU

Redakcija Filateliste

AVIONSKI KOVERTI

1949. Provizorno izdanje koverata za avionsku poštu; avionski koverat Jugoslavije br. 2, vrednosna oznaka sa motivom industrijalizacije, sa crnim dvorednim pretiskom preko vrednosne oznake »STT-VUJNA din 30«; razmak prvog i drugog reda pretiska 5 ili 7,5 mm.

1) **30 din.** na 5 dinara, karminasta

I razmak redova pretiska 5 mm.	35.—	35.—
II razmak redova pretiska 7,5 mm.	40.—	40.—

1951. Provizorno izdanje koverata za avionsku poštu; avionski koverat Jugoslavije br. 4, vrednosna oznaka sa motivom aviona nad Triglavom, štampana u knjigotisku, sa istim pretiskom kao prethodno izdanje.

2) **30 din.** na 5 dinara, crvena

I razmak redova pretiska 5 mm.	40.—	50.—
II razmak redova pretiska 7,5 mm.	45.—	55.—

1952., mart. Provizorno izdanje koverata za avionsku poštu; avionski koverat Jugoslavije br. 4, vrednosna oznaka kao kod prethodnog izdanja samo štampana u bakrotisku, sa pretiskom »STT-VUJNA/28« u crnoj boji; razmak prvog i drugog reda pretiska 5,5 ili 7 mm.

3) **28** na 5 dinara, crvena

I razmak redova pretiska 5,5 mm.	50.—	50.—
II razmak pretiska 7 mm.	50.—	50.—

Poznati su primerci sa siromašnom bojom pretiska, koja prelaze u zelenkasto crnu.

Svi avionski koverti VUJNA-STT važili su do 31. decembra 1954.

*

Iz italijanskih izvora poznate su karte od 30 c izdanja Republica sociale italiana sa likom Mancinija, preštampane sa:

I petokraka zvezda i tekst »TRIESTE (1. V 1945.) TRST«.

II preko grba pretisak srpa i čekića, a preko vrednosne oznake sunce koje se rađa i nova oznaka vrednosti »L. 2.—«.

Bliži podaci o ovim celinama nisu poznati, mada po pretisku liče na izdanja maraka jugoslovenske vojne uprave u Trstu i Rijeci.

Dopune kataloga celina jugoslovenskih zemalja

Činjenica da je Katalog celina strogo ograničen na srednjih 8 ili 12 strana prouzrokovala je u nekoliko mahova potrebu skraćivanja teksta, usled čega su nekad manje nekad više bitni detalji ostali neobjavljeni. Priređivač koristi priliku da sada skrene svojim čitaocima pažnju na takve stvari kod prethodna dva nastavka:

Filatelista br. 152

● Iza karata 77—80 nedostaje u napomeni sledeći pasusi:

»Kod karte br. 77 vertikalne razdeline linije postavljene su tako da njihova ukupna dužina iznosi 82 mm., ali usled oštećenja pojedinih linija ova dužina može varirati od 77 do 82 mm.

Filatelista br. 153

»Karte sa motivom Autoputa i Jablanice, koje su rađene slogom a ne galvano-klišeima, postoje sa upadljivom greškom u makedonskom tekstu napisa »ПОШТАНСКА...« umesto ПОШТЕНСКА...«, kao i sa izmenjenim redosledom napisa: prvo red sa makedonskim tekstom, a zatim sa srpskohrvatskim i hrvatskosrpskim. Ovakvi primerci dosta su retki.«

● Kod koverat-pisma br. 2 izostavljen je tiraž jer je u zadnjem momentu stiglo obaveštenje da najavljeni tiraž nije sasvim precizan. Sada tačno znamo da je kartonka »Avala« za račun JPTT isporučila Borbi 53.000 komada.

● Konačno, i čitaoci su nam se javili sa izvesnim dopunama, koje se u glavnom odnose na izdanje sa motivom Autoputa i Jablanice:

— Karta br. 85 postoji i na izrazito debelom kartonu.

— Karta br. 87c postoji u dve varijante: kod prve (registrovane) drugi red natpisa počinje ispod prvog slova prvog reda, a kod druge, drugi red se nalazi tačno na sredini ispod prvog.

— Kod karte br. 87a postoji varijanta koja ima treću adresnu liniju dugu 90 umesto 95 mm, a četvrtu dugu samo 47 mm.

— Kod karte br. 90 postoje dva tipa: kod prvog su dimenzije natpisa 51/50 mm, a kod drugog 54/54 mm.

— Kod karte br. 94 postoji interesantna varijanta kod koje je razmak prve i druge adresne linije 15 umesto 10 mm.

— Karta br. 95 postoji i sa razmakom 1. i 2. adresne linije 8 umesto 10 mm.

<i>Kat. br.</i>	<i>Naziv izdanja</i>	<i>**</i>	<i>○ tabačić</i>
912/17	Peta flora	30.—	15.—
918/23	Turizam (III)	20.—	10.—
924/26	Sutjeska (II)	4.—	2.—
927/29	Gimnastika (V evropski kup)	14.—	10.—
930/33	Skulpture Meštrovića	40.—	30.—
934	Dečja nedelja	3.—	1.—
935	Jubilej AVNOJ	1.50	0.50
936/41	Umetnost kroz vekove (II)	40.—	30.—
942/46	Zaslužni ljudi V	25.—	20.—
1964.			
947/52	Šesta fauna (leptiri)	20.—	20.—
953	Jubilej vatrogastva	2.—	0.50
954/59	Olimpijada Tokijo	20.—	20.—
960/61	Zemljotres Skoplje	4.—	1.50
962	Vrhovni štab na Visu	1.50	0.50
963/68	Folklor (III)	25.—	20.—
969/70	Prva internacionala	3.—	1.50
971	Dečja nedelja	2.—	0.50
972	Oslobođenje Beograda	1.—	0.50
973/78	Umetnost (III), minijatura	20.—	15.—
979/81	VIII kongres SKJ	8.—	5.—
1965.			
982/83	Stoni tenis (Svetsko prvenstvo)	10.—	5.—
984/89	Glavni gradovi (jubilej oslobođenja)	25.—	20.—
990	Kurir Jovica (pionirske igre)	2.—	0.50
991	UIT (telekomunikacije)	2.—	1.—
992/93	Đerdapska brana	3.—	1.—
994/95	Đerdapska brana, blok 11	12.—	15.—
996/01	Šesta flora	25.—	15.—
1002	OUN, jubilej	2.—	1.—
1003/8	Turizam (IV)	20.—	10.—
1009/10	Red. industrija, dopuna	8.—	1.—
1011	Dečja nedelja	1.50	0.50
1012/17	Zaslužni ljudi VI	25.—	20.—
1018/19	Red. industrija, pretisak	7.—	1.—
1966.			
1020/21	Red. lik Tita	7.—	1.—
1022/25	Sportska takmičenja	20.—	20.—
1027/32	Umetnost (IV), minijature	20.—	20.—
1033	Radioamateri	2.50	1.—
1034/39	Sedma fauna (bube)	20.—	15.—
1040/50	Red. industrija IV	30.—	3.—
1051/55	Prva srpska marka	25.—	15.—
1056	Prva srpska marka, blok 12	20.—	20.—
1057/60	Jubilej Narodni ustanak	12.—	12.—
1061	Jugoslovenska akademija	2.—	0.50
1062	Šibenik	2.—	0.50
1063	Mostar	5.—	0.50
1064	Dečja nedelja	2.—	0.50

<i>Kat. br.</i>	<i>Naziv izdanja</i>	<i>**</i>	<i>○</i>	<i>tabačič</i>
1065	UNESCO	3.—	1.—	
1066/68	Nova godina I	3.—	1.—	
1069/74	Umetnost (V), kovani novac	20.—	15.—	
1075/77	Nova godina II	20.—	20.—	
1967.				
1078/83	Sedma flora	25.—	15.—	
1084/93	Rodendan Tita	15.—	15.—	
1094/10	Red. lik Tita (I)	150.—	20.—	
1111/16	Kosmos (Expo 67)	30.—	20.—	
1117/22	Međunarodni turizam	25.—	15.—	
1123/26	Lovstvo	20.—	15.—	
1127	Astronautika (IAF)	2.—	1.—	
1128	Pozorište — Ljubljana	1.50	0.50	
1129	Dečja nedelja	2.—	0.50	
1130/31	Lenjin	4.—	1.—	
1132	Lenjin, blok 13	30.—	30.—	
1133/35	Nova godina III	3.—	1.50	
1136	Reprodukcije I (slikarstvo)	30.—	25.—	
1968.				
1141/44	Zimska olimpijada, Grenobl	20.—	15.—	
1145/46	Za automate, lik Tita	3.—	1.50	
1147/52	Ikone	40.—	30.—	
1153/58	Osma fauna (ptice)	25.—	20.—	
1159/64	Olimpijada Meksiko	30.—	20.—	
1165/73	Red. lik Tita (II)	25.—	3.—	
1174	Ilindenski ustanak	1.50	0.50	
1175	Priključenje Istre	1.50	0.50	
1176/80	Reprodukcije II (predeli)	30.—	25.—	
1181	Aleksa Šantić	1.50	0.50	
1182	Dečja nedelja	1.50	0.50	
1183	Karl Marks	1.50	0.50	
1184	Pozorište Beograd	1.50	0.50	
1185/87	Nova godina IV	3.—	1.50	
1188/93	Narodni heroji	40.—	40.—	
1188/93	Narodni heroji, blokovi 14/15	400.—	400.—	
1194	Ljudska prava	4.—	2.—	
1969.				
1195	Međ. organizacija rada (OIT)	4.—	2.—	
1196	IX kongres SKJ	6.—	2.—	
1199	IX kongres SKJ, blok 16	50.—	50.—	
1200/05	Freske	40.—	30.—	
1206	Jubilej Ptujja	2.—	1.—	20.—
1207	Vasil Glavinov	2.—	1.—	20.—
1208/13	Osma flora	25.—	20.—	
1214/19	Brodovi	40.—	30.—	
1220	Sportske igre gluvih (CISS)	3.—	1.50	30.—
1221	Za automate, lik Tita	1.—	1.—	
1222/25	Konji	20.—	15.—	
1226	Dečja nedelja	1.50	0.50	20.—

<i>Kat. br.</i>	<i>Naziv izdanja</i>	<i>**</i>	<i>○</i>	<i>tabačić</i>
1227	Grb Beograda	1.50	0.50	20.—
1228	Josip Smodlaka	1.50	0.50	20.—
1229	Grb Skoplja	1.50	0.50	20.—
1230/35	Reprodukcije III (aktovi)	90.—	60.—	900.—
1236	Univerzitet Ljubljana	1.50	0.50	20.—
1237	Sveučilište Zagreb	1.50	0.50	20.—
1238	Grb Titograda	1.50	0.50	20.—
1239/40	Evropa (CEPT)	80.—	70.—	800.—
1970.				
1241/46	Zaslužni ljudi VII	25.—	20.—	
1247/52	Mozaik (reprodukcije)	40.—	30.—	400.—
1253	Grb Sarajeva	1.50	0.50	20.—
1254/55	Lenjin	4.—	2.—	40.—
1256	Košarka (svetsko prvenstvo)	3.—	1.50	30.—
1257/58	Evropa (CEPT)	10.—	8.—	100.—
12359	Grb Zagreba	1.50	0.50	20.—
1260	Grb Ljubljane	1.50	0.50	20.—
1261	Grbovi zajedno, u bloku 17	40.—	40.—	
1268/73	Deveta fauna (psi)	30.—	20.—	
1274	Telegraf u Cmoj Gori	1.50	0.50	20.—
1275	Dečja nedelja	1.50	0.50	20.—
1276	Gimnastika (svetsko prvenstvo)	3.—	1.—	30.—
1277	OUN (25-godišnjica)	3.—	1.50	30.—
1278/83	Reprodukcije IV (religiozni motivi)	30.—	20.—	300.—
1284/85	Zaštita prirode	90.—	90.—	900.—
1971.				
1286	Frane Supilo	1.50	0.50	20.—
1287/92	Kosmos (istraživanje)	60.—	50.—	600.—
1293	Pariška komuna	3.—	1.50	30.—
1294/95	Evropa (CEPT)	12.—	10.—	120.—
1296	Samoupravljanje	10.—	8.—	100.—
1298/03	Deveta flora	35.—	25.—	
1304/9	Red. turistička mesta, x) bez fosfora y) sa fosforom	10.— 20.—	3.— 5.—	
1310	Jubilej Kruševca	1.50	1.—	20.—
1311/16	Bronza (arheološki nalazi)	30.—	25.—	300.—
1317	Dečja nedelja (UNICEF)	1.—	0.50	15.—
1318/23	Reprodukcije V (portreti)	40.—	30.—	400.—
1324	Poštanski broj	1.—	0.50	
1325	Dame Gruev	1.—	0.50	15.—
1972.				
1326/27	Zimska olimpijada (Saporo)	45.—	40.—	450.—
1328	Statut Dubrovnika	3.—	1.50	30.—
1329	Planica (smučarski letovi)	3.—	1.50	30.—
1330/35	Olimpijada (Minhen)	40.—	40.—	400.—
1336/37	Evropa (CEPT)	16.—	12.—	160.—
1338/43	Deseta fauna (ptice)	35.—	20.—	
1344/45	Rođendan Tita	7.—	6.—	70.—
1346	Rođendan Tita, blok 18	20.—	20.—	

Kat. br.	Naziv izdanja	**	○	tabačič
1347/48	Željeznica	15.—	10.—	120.—
1349	Jedriličarstvo (vazduhoplovno)	4.—	2.—	40.—
1350/51	Red. lik Tita (dopuna)	3.—	0.50	
1352/66	Red. turističke II,			
	x) bez fosfora	20.—	3.—	
	y) sa fosforom	25.—	10.—	
1367/68	Šah, osimpijada	15.—	12.—	150.—
1369	Dečja nedelja	1.50	0.50	15.—
1370	Goce Delčev	1.50	0.50	15.—
1371	Fra Grga Martić	1.50	0.50	15.—
1372	Narodna biblioteka	1.—	0.50	15.—
1373/78	Reprodukcije V (mrtva priroda)	30.—	20.—	300.—
1973.				
1379/80	Seljačka buna	18.—	15.—	180.—
1381	Radoje Domanović	1.50	0.50	20.—
1382	Škofja Loka	1.50	0.50	20.—
1383/88	Gravure gradova	28.—	20.—	
1389	Stoni tenis (svetsko prvenstvo)	3.—	1.50	35.—
1390/91	Evropa (CEPT)	18.—	15.—	180.—
1392/97	Deseta flora	40.—	30.—	
1398	Anton Janša	1.50	0.50	20.—
1399	Plivanje (svetsko prvenstvo)	3.—	0.50	30.—
1400	Dečja nedelja	1.50	0.50	20.—
1401/03	Za automate (pošt. rog)	2.50	2.—	
1404	Jurij Dalmatinac	1.50	0.50	18.—
1405	Nadežda Petrović	3.—	1.50	30.—
1406/11	Reprodukcije VI (enterijeri)	30.—	20.—	300.—
1412/19	Narodni heroji	15.—	12.—	
1974.				
1420	Metarski sistem	1.50	0.50	15.—
1421	Klizanje na ledu (evropsko)	3.—	1.50	35.—
1422/30	Red. spomenici NOB	120.—	20.—	
1428/30	SPS (UPU)	18.—	12.—	180.—
1431/32	Prva Crnogorska marka	18.—	12.—	180.—
1433/36	Red. novi lik Tita,			
	x) bez fosfora	6.—	1.—	
	y) sa fosforom	8.—	2.—	
1437	Lenjin	3.—	1.50	30.—
1438/39	Evropa (CEPT)	30.—	25.—	300.—
1440/42	Dan mladosti	18.—	15.—	200.—
1443/45	X kongres SKJ	12.—	10.—	150.—
1446/47	Satelitska stanica	18.—	15.—	200.—
1448	Fudbalsko prvenstvo	10.—	5.—	100.—
1449	Planinarstvo	3.—	1.50	30.—
1450/53	Naivna umetnost	20.—	15.—	200.—
1454/56	Dečja nedelja	12.—	10.—	120.—
1457	Biblioteka, Ljubljana	1.50	0.50	15.—
1458/63	Reprodukcije VII (cveće)	30.—	20.—	300.—

ЈЕДНО ПРИЗНАЊЕ ЗА ДЕВЕДЕСЕТ МАРАКА

У присуству великог броја јавних, поштанских и филателистичких радника посебно признање Заједнице ЈПТТ уручено је 14. новембра академском сликару Божидару Јакцу, поводом 75-годишњице рођења. Друг Еуген Конради, заменик главног директора Удруженог ПТТ подuzeћа Љубљана, напоменуо је у свом говору да скоро деведесет марака и блокова које је израдио академик Божидар Јакац можемо убројати међу најлепше југословенске марке. Поред тога, Јакац је израдио више од 10 пригодних спомен омотница, цртежа за пригодне жигове, као и нацрте пртисака на талијанским маркама за прво издање партизанских поштанских марака на ослобођеној територији Словеније у 1943. години. Нажалост, због непријатељске офанзиве која је отпочела октобра те године, до реализације ове замисли није дошло, те се остало само на покушним отисцима претиска »ОФ« на италијанским маркама, и скицама за редовне марке Освободилне Фронте.

Поводом Јакчевог јубилеја треба рећи и то да га је Филателистична звезда Словеније већ пре двадесет година наименовала за свог почасног члана, а у септембру ове године, на прослави сребрног јубилеја ФЗС, предато му је и посебно признање за рад на развоју словеначке филателије.

Бојан Печар,
Љубљана

НАШИ NOVI PRIGODNI ŽIGOVI

I pored svih nastojanja, redakcija ovom prilikom nije bila u mogućnosti da od Biroa dobije zvanične podatke o prigodnim žigovima koji su u proteklom periodu korišćeni na našim poštama. Zato popis prigodnih žigova donosimo isključivo na osnovu materijala koji smo primili od pojedinih društava i filatelista, uz napomenu da ovi podaci verovatno nisu potpuni. Čim, i ako, od Biroa dobijemo detaljne podatke, informisaćemo o tome svoje čitaoce.

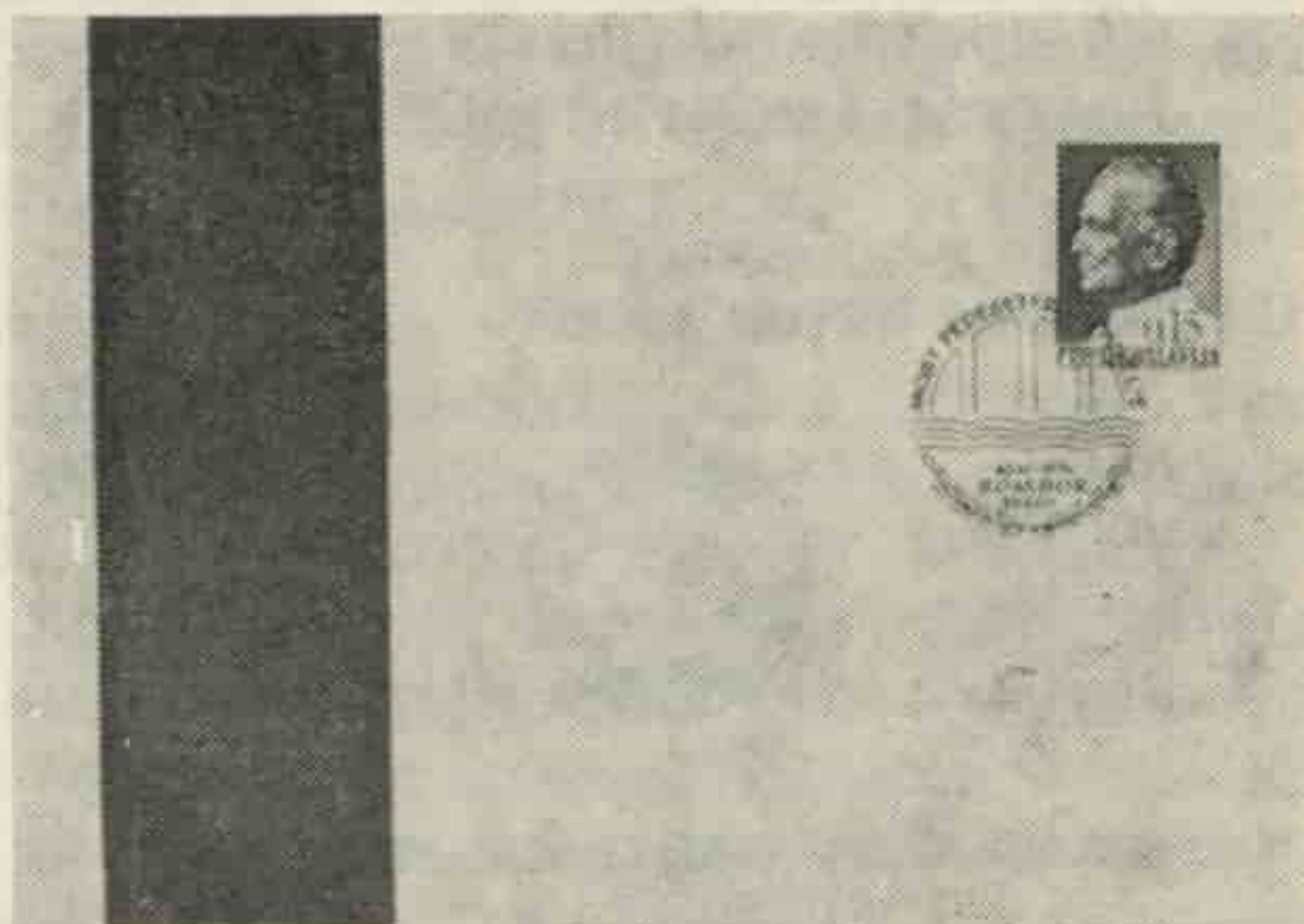
U koliko za to postoji interesovanje, svoje čitaoce možemo vrlo ažurno i detaljno da obavestavamo o prigodnim žigovima Švedske, Danske, Bugarske, SSSR, SAD i nekih drugih zemalja.

168) *Godišnjica oslobođenja Zadra*, Zadar, 31. X

1969) *32. Godišnjica Jugoslovenske ratne mornarice*, Zadar, 31. X

170) *Treći jadranski susreti filatelista*, Zadar, 31. X

171) *Stogodišnjica Opšte bolnice u Osijeku*, Osijek, 1. XI

172) *VIII kongres sindikata Slovenije*, Ljubljana, 7—8. XI

173) *VII festival tamburaške muzike Jugoslavije*, Osijek 9. XI

174) *Most 51. divizije*, Sombor, 10. XI

175) *JAT-ov „Put oko sveta“*, polazak, Beograd—Surčin, 10. XI

176) 25 godina »Nikole Tesle«, Zagreb, 14. XI

177) Elektrifikacija pruge Niš—Skoplje, Niš, 23. XI

ЖЕЛЕЗНИЧКО ТРАНСПОРТНО
ПРЕДЗВЕТЕ — БЕОГРАД

Свечано отварање
електрифициране пруге
(Београд) НИШ — СКОПЈЕ
23. 11. 1974.

178) Elektrifikacija pruge Skoplje—Niš, Skoplje, 23. XI

179) Prve sportske igre radnika PTT Rijeka, Poreč, 23. XI

180) III filatelistička izložba, — 30 godina u slobodi, Novi Bečej, 28. XI

181) Umetnost, Prvi dan, Beograd, 28. XI

182) Filatelistička izložba »30 godina slobode«, Kraljevo, 29. XI

- 40 let pihalnega orkestra Poštar, koverat (izdavač FD PTT Ljubljana)
- Varujmo okolje — IV republiška filatelistička pionirska izložba, koverat (izdavač FD Slovenske Konjice)
- VIII mednarodna razstava cvetic, maksimum karta privatnog porekla.
- Mednarodna filatelistička i numizmatička izložba, koverat (izdavač FD Maribor)
- Elektrifikacija pruge Niš—Skoplje, karta (izdavač FD Železničar)
- Elektrifikacija pruge Skoplje—Niš, karta (izdavač FD Železničar)

... KARTE I KOVERTI

- 140 godina PTT Lendava, koverat (Izdavač FD Lendava)
- 40 godina »Ljudske pravice«, koverat (izdavač FD Lendava)

U ČAST 30-GODIŠNJICE
OSLOBOĐENJA NOVOG BEČEJA

TÖRÖKBÉCSE FELSZABADULÁSÁNAK
30. ÉVFORDULÓJÁRA

NOVI BEČEJ—MINDSZENT—SENTA

- VII zbor planincev PTT Slovenije, koverat (izdavač FD PTT Slovenije)
- Spomenik kmečkim uporom, koverat (izdavač FD PTT Ljubljana)

- Most 51. divizije, koverat i maksimum karta (izdavač FD Sombor)
- III filatelistička izložba — 30 godina u slobodi, koverat (izdavač Novi Bečej FD)

Претплата на наш
часопис уплаћује се
на жиро-рачун бр.
60806-678-11966

а за 1975. износи

ДИН. **30**

MARKE SA FOSFORESCENTNIM PREMAZOM I NJIHOVA DETEKCIJA

Časopis britanske Poštanske uprave »Philatelic buletin« doneo je redakcijski članak o markama sa fosforescentnim i fluorescentnim premazima, o njihovom istorijatu, tehnologiji izrade i detekciji. Obzirom da je veoma detaljan, a u isto vreme i pristupačan, članak je ubrzo preštampan u nekoliko svet-skih filatelističkih časopisa, među njima i u Berner briefmar-ken Zeitung-u. Zbog zanimljivosti i aktuelnosti obrađene mate-rije, redakcija je odlučila da sa člankom upozna i svoje čitaoce. Za Filatelistu ga je preveo Ivan Mele iz Ljubljane.

Istorija

Poštu, predviđenu za automatsko sortiranje, treba prvo pode-
liti na onu koja se može mehanički obraditi — pisma i karte propi-
sanih dimenzija, i na onu koja se ne može mehanički obrađivati —
paketi i veće omotnice. Taj postupak obavlja se u sortirnici. Zbog
toga mehanički obradivu poštu treba mašinski pravilno složiti, tako
da se marke mogu mehanički poništiti, a da se pri tome ne ponište
i adrese. Podela pošte na prvu i drugu klasu vrši se na isti način.

Da bi bila pošta pravilno umetnuta, mašina mora razlikovati
prednju i zadnju stranu pošiljke. Marka koju po običaju lepimo u
gornji desni ugao omotnice pruža tu mogućnost. Mašina marku ras-
poznaje po boji koja je kontrastna u odnosu na omotnicu, ili po
nekoj drugoj osobenosti koja se marki dodaje i dozvoljava električnu
ili luminiscentnu identifikaciju. Iskustvo je pokazalo da je ovaj po-
slednji metod najsigurniji i, ako upotrebimo primesne stvari, i naj-
jeftiniji. (Grafitne pruge su na markama upotrebljene 1957/58. godine
da bi se isprobao električni metod, ali je sigurnost bila neprihvatlji-
vo mala).

Britanska poštanska uprava veoma rano se morala opredeliti
koja je vrsta luminiscencije najprikladnija. Kao »luminiscenciju« tre-
ba shvatiti sposobnost stvari da prihvati zrake određenog talasnog
područja (najčešće ultraljubičastog) i da ih preda u drugom talasnom
području (obično vidljivom). U osnovi razlikujemo dve vrste lumi-
niscencije.

Fluorescencija (istovremeni odsjaj) je neposredna pojava kod
koje nastaje odsjaj u trenu, dok je tvar obasjavana, tako da posle
obasjavanja nema više nikakvog odsjaja. Različite pošte izabrale su
fluorescenciju za poštanski znak. Ipak, razvoj optičkih osvetljivača
koji se dodaju papirima, takođe i omotnim papirima, veoma otežava
sprečavanje uticaja iz ovog izvora, mada se upotrebljavaju različiti
obojeni filteri. Optički dejstvujući osvetljivači, kakve u mnogim zem-
ljama upotrebljavaju za lepši izgled papira za marke, reaguje sa
plavom svetlošću na ultraljubičasto obasjavanje (UV), dok stvari koje
se upotrebljavaju za fluorescentno raspoznavanje reaguju sa žutom
ili žutozelenom svetlošću.

Fosforescencija* (kasniji odsjaj) kod koje odsjaj ne nastaje
odjedamput, pod UV obasjavanjem, već traje toliko vremena da ga

(* Reč fosforescencija ne znači opasnu tvar fosfor, već je izvedena
iz grčke reči »phos« — svetlost.)

razaznaje i čovečje oko. Taj zakasneli odsjaj može da traje od delića sekunde pa sve do nekoliko sekundi. Kod britanskih maraka dovoljno je dug da može otpremiti poštu od obasjavanja do opipa. Pri tome je uticaj fluorescencije isključen.

Organski nosioci fosforescencije koje je odabrala Britanska poštanska uprava

1957. godine odlučeno je bilo da se isproba mogućnost upotrebe fosforescentnog znaka (fosforescencije) za odabiranje poštanskih maraka. Veći deo do tada poznatih nosilaca fosforescencije bili su organski spojevi, čvrsti granulati, nepogodni za dodavanje u štamparsku boju, a uz to i veoma skupi. Organski fosforescentni smolni spojevi, koje su razvili hemičari istraživačkog odeljka britanske poštanske uprave, jeftini su, jednostavni za pripremanje, dosta mekani, moguće ih je samleti u finu prašinu, koja se dodaje štamparskoj boji, a da pri tome ne izgube svoje fosforescentno dejstvo. Značaj mekoće naročito je naglašen kod američkih dostignuća. Tamo su upotrebili anorganske nosioce fosforescencije, pa su im stoga igle za perforaciju poštanskih maraka preveremeno otupele.

Fosforescentna štamparska boja može se preneti u vidu muštera, na primer u obliku okomitih traka, ili, ako je to iz estetskih ili tehničkih razloga nužno, kao premaz preko cele površine marke. Noviji primeri izvedeni u ovoj poslednjoj tehnici su:

25-god- braka	— novembar 1972. godine
istraživači	— april 1973. godine
County Cricket	— maj 1973. godine
britanski slikari	— juni 1973. godine
Inigo Jones	— avgust 1973. godine

Sem toga, da bi omogućila opipavanje marke, mora fosforescencija ispuniti još jedan zadatak: sortiranje pošte na prvu i drugu klasu — znači u dva različita porto razreda. Tanku okomitu traku raspoznaje mašina kao frankiranje druge klase, više od jedne uzane trake ili celoviti premaz mašina razvrstava u frankiranje prve klase.

Organske nosioce fosforescencije, međutim, pošte ne upotrebljavaju samo za automatsku identifikaciju maraka, već i za raspoznavanje adrese na omotnicama u obliku binarnog koda, te ih stoga upotrebljavaju i za automatsko razvrstavanje pošte po naslovnim mestima. Da ne bi kod toga zbrkali fosforescenciju na markama, moraju se ove razlikovati. Izabran je metod da za marke i celine upotrebljavaju nosioce fosforescencije koji ne reaguje na UV obasjavanje kojim se čitaju adrese. Redovne britanske marke traže kratkotalasno UV osvetljenje (254 nm), dok naslovni znaci reaguju na svako UV svetlo, naročito na dugotalasno UV osvetljenje (365 nm) koje je već skoro u vidnom polju.

Niže navedene boje odsjaja su samo približne, toliko da se omogući predstava.

Razni nosioci fosforescencije koje je upotrebila britanska poštanska uprava

Do sada su za fosforescenciju britanskih maraka upotrebili već nekoliko različitih tvari, a ispitivanja se produžavaju.

CSA, koji su razvili za označavanje adresa, je jedini nosilac fosforescencije na spisku koji reaguje na dugotalasno UV obasjavanje. Ovu tvar su upotrebljavali samo privremeno, jer je njezin odsjaj jači od PHD, te su je zamenili 1965. god. sa TPA, kada su počeli naslovnu oznaku, isprobanu 1960. godine u Lutonu, široko upotrebljavali.

SA, sa optičkim osobinama sličnim TPA bio je napogodniji za upotrebu na markama koje se štampaju u ofsetnoj tehnici.

TPA (S) je spremljen sa potpuno drugačijom sintezom i dodaje se pri izradi papira. Njegove optičke osobine slične su TPA i SA.

Određivanje i identifikacija fosforescentnih maraka golim okom

Ovaj, obično bez boje i proziran znak kod običnog svetla je veoma teško odrediti, ma da dodaci štamparskoj boji vremenom malo požute. Ovo se dešava naročito kod maraka koje su štampane u knjigotisku. Obično je najbolje podržati marku vodoravno u visini očiju, prema izvoru svetlosti, tako da svetlost pada na marku pod tupim uglom. Fosforescentne trake obično pokazuju drukčiji odsjaj od ostale površine marke i na taj način postaju vidljive. One marke, koje su po celoj svojoj površini prevučene fosforescentnim nanosom, na ovaj način se ne mogu raspoznati. Za njihovu identifikaciju neophodna je ultraljubičasta lampa. Sa njom, međutim, treba pažljivo rukovati, da štetni zraci ne bi oštetili oko. Ako aparat nema zaštićen pribor treba se poslužiti specijalnim naočarima za UV zrake. Zaštita očiju, kakva se obično upotrebljava u industriji, u ovom slučaju ne zadovoljava.

Pošto fosforescencija ima slab intenzitet, treba oči prvo naviknuti na tamu. Tamna komora je idealna, a zadovoljava i obična tamna kutija.

Pribor

Dve vrste pribora dolaze u obzir:

1) Sprava sa dve lampe i sa dva odeljena prekidača, jedan za kratkotalasno područje (254 nm) i drugi za dugotalasno područje (365 nm). Obe lampe mogu imati filtere koji isključuju neželjenu svetlost, ali je to za kratkotalasno područje veoma skupo.

2) Sprava sa jednom lampom koja svetli istovremeno u kratko i dugotalasnom području, sa filterom koji propušta samo duge talase. Obično prozorsko staklo za to je dovoljno.

Metodi

Marke najbolje istražujemo na crnoj mat podlozi ili na nefluorescentnom papiru, koji inače nije teško pronaći. Običan pakpapier normalno zadovoljava.

Filatelisti se često pitaju kako dugo marke treba obasjavati. Ovo ovisi od jačine lampe i njene udaljenosti od marke. Kao normu možemo uzeti osvetljenje u trajanju od 10 sekundi sa 6 vatnom UV lampom na udaljenosti od 20 cm od poštanske marke.

Za vreme obasjavanja treba oči zatvoriti i otvoriti ih u momentu kada gasimo lampu (ili marku na brzinu odnesemo u tamnu okolinu). Ustanovit ćemo da se boja odsjaja sa gašenjem polako menja; uzrok je tome što naše oko nije jednako osetljivo na sve talasne dužine, pogotovo kod malih intenziteta.

(Nastavak u br. 155)

NOVA IZDANJA MARAKA

ALBANIJA

25. septembar: Reprodukcije (10, 15, 20, 25,, 40, 80q, 1 i 1,20 L, blok od 2,50 L)
 9. oktobar: III nacionalna spartakijada (10, 15, 20, 25, 40, 80q, L i 1,20 L)
 20. oktobar: 30-godišnjica kongresa u Berat (25, 80q i 1 L)

ANDORA, španska

4. decembar: Božićne marke (2 i 5 Pt)

AUSTRIJA

24. januar: Godina zaštite spomenika (2,50 š); redovna marka od 1 š.

BELGIJA

4. novembar: Turizam (3, 4 i 4 fr)
 18. novembar: Božićna marka (4 fr)
 9. decembar: Solidarnost 1974-75 (4+2; 5+2,50; 7+3,50; 10+5 fr)
 16. decembar: Stogodišnjica smrti A. Kettlea (10 fr)

BUGARSKA

- januar: Cvetovi voćaka (1, 2, 3, 19 i 28 st.)
 februar: Dan pobjede (2 i 13 st); ESPANA 75 (blok od 40 st.)

VATIKAN

18. decembar: Sveta godina 1975. (10, 25, 30, 40, 50, 55, 90, 100, 130, 220 i 250 Lit.)

VELIKA BRITANIJA

Džernes i:

- Fauna Džernesija 3,5; 4; 8 i 10 p)

Džersi:

1. oktobar: sveščić sa 12×3,5 i 6×3 p.
 31. oktobar: Redovne marke sa prikazima faune od 4,5; 5,5 i 8 p.

22. novembar: Reprodukcije slika P. Monamija, brodovi (3,5; 5,5; 8 i 25 p)

GRČKA

5. decembar: Redovne marke sa motivima narodnih nošnji (15 vrednosti, od 0,20 do 30 Dr)

GRENLAND

1. novembar: Božićna marka (20 era)

DANSKA — Farska ostrva

30. januar: Redovne marke sa prikazima starih geografskih karata ostrva i pejzažima (5, 10, 50, 60, 70, 80, 90, 120, 200, 250 i 300 era)

ITALIJA:

19. oktobar: Stogodišnjica UPU (50 i 90 Lit)
 26. novembar: Božićna marka (40 Lit)
 1. decembar: Dan marke (40, 50 i 90 Lit)

KIPAR

14. oktobar: Rezolucija Saveta bezbednosti br. 353 od 20. jula 1974., pretisak na redovnoj marki od 10 m. izdanja 1971.
 2. decembar: Božićne marke (10,50 i 100 m)
 2. decembar: Za izbeglice (10 m)

LUKSEMBURG

5. decembar: Božićne marke sa doplatnim viškom (1+0,25; 3+0,25; 4+0,50; 8+1 i 15+7 fr.)
 5. decembar: 50 godina dobrotvornih maraka, spomen blok (20+10 fr.)

MADARSKA

4. septembar: Umetnost (1 Ft)
 5. septembar: 25-godišnjica naučne saradnje sa SSSR (1 i 3 Ft)
 11. septembar: Pablo Neruda (1 Ft)

21. septembar: Stogodišnjica UPU (3 Ft)
 5. oktobar: J. A. fon Zegner, nemački prirodnjak i matematičar (3 Ft)
 19. oktobar: Aerofila 74 (4 marke po 2+1 Ft)
 29. septembar: Oružane snage (3 vr.)

MALTA

- novembar: Božićne marke (8+2m, 3+1, 5+1 i 7c5+1c)

NEMAČKA DR

- novembar: Redovne marke od 10 i 20 pf.
 26. novembar: Dečji crteži, prigodni blok (80 pf)
 3. decembar: Ruske narodne bajke (10, 15, 20, 30, 35 i 40 pf, zajedno štampano)
 10. decembar: Minerali (10, 15, 20, 25, 35 i 70 pf)

17. decembar: Umetnička dela iz zbirke Državnog muzeja u Berlinu (10, 15, 20, 35 i 70 pf)

NEMAČKA SR

15. januar. Međunarodna godina žena (30, 40, 50 i 70 pf)
 15. januar: Albert Švajcer (70 pf)

BERLIN, ZAPADNI

15. januar: Gotfrid Šadov, vajar (50 pf)
 14. februar: Putnički parobrodi Berlina kroz istoriju (30, 40, 50, 60, 70 pf)

NORVEŠKA

15. novembar: Norveška narodna umetnost (85 i 100 era)

POLJSKA

- septembar: XIX međunarodni kongres baštovana (50 i 90 gr, 1; 1,50; 2,70; 4,50; 5,90 i 8 Zl)
 9. oktobar: Dan marke, reprodukcije (50 i 90 gr, 1; 1,50; 3; 4,50; 4,90 i 6,50 Zl)
 decembar: Umetnost (1; 1,50; 2 i 4zł zł.)

PORTUGALIJA

30. septembar: Portugalski muzičari (1,50; 2; 2,50; 3; 3,30 i 11 Es)
 13. novembar: 2000 godina grada Beja (1,50; 3,50 i 7 Es)
 9. oktobar: Stogodišnjica UPU (1,50; 2; 3,30; 4,50; 5,30 i 20 Es)

SAN MARINO

9. oktobar: Stogodišnjica UPU (50 i 90 L)
 9. oktobar: Jedriličarstvo (40, 120 i 500 L)
 12. decembar: Stogodišnjica smrti N. Tomazea (50 i 150 L)
 12. decembar: Božićna marka (250 L)

SSSR

- novembar: 30-godišnjica oslobođenja Estonske SSR (4 k); 50-godišnjica NR Mongolije (6 k); Istraživanje Marsa (6 k); Sojuz-14 (10 k); Umetnost, dela iz muzeja SSSR (4, 6, 10, 14, 16 i 20 k i blok od 50 k); Flora SSSR (1, 2, 4, 10 i 12 k); Novogodišnja marka (4 k)
 decembar: Istorija avijacije SSSR od 1882. do 1914. (5x6 kop.); 150-godišnjica rođenja

pesnika I. S. Nikitina (4 k); Olimpijada — 80 (blok od 40 k); Jubilej lenjingradske kovnice (6 k).

ŠVEDSKA

10. decembar: Nobelovci iz 1914. (65, 70 era i 1 kr)

10. decembar: 50 godina švedske radio difuzije (2×75 era)

ŠPANIJA

12. oktobar: Hispanidad 74 (1, 2, 5 i 10 Pt)

4. novembar: Božićne marke (2 i 8 Pt)

8. novembar: Flora (1, 2, 4, 5 i 8 Pt)

10. decembar: Manastiri (2, 8 i 15 Pt)

FINSKA

18. novembar: Božićna marka (0,35 mk)

FRANCUSKA

13. decembar: Poštanski broj (30 i 50 c)

13. decembar: Dan marke (50+10 c); redovna marka od 10 c u sveščićima od 5 fr.

13. januar: Crveni krst (80+20 c); redovna marka od 1,40 fr. sa motivom zamka Rošešuar.

20. januar: Redovna marka od 1,20 fr. sa motivom Sen Pol d'Leona

27. januar: Redovna marka od 85 c. sa motivom Palate pravde u Ruanu.

16. februar: Porto marke od 42, 48, 70 c. i 1,35 fr.

PREKOMORJE

ALŽIR

25. novembar: Horizont 1980 (0,95 D)

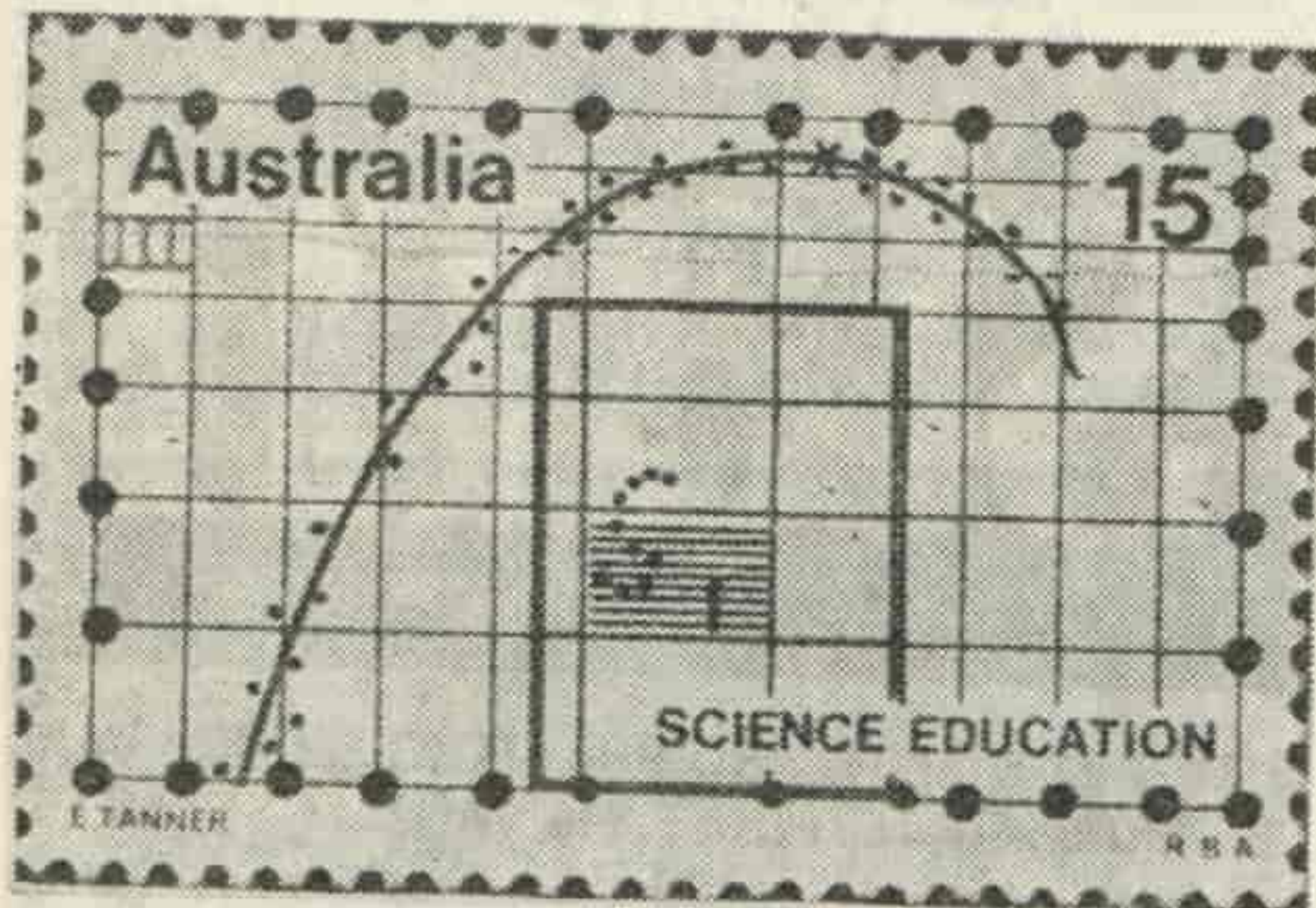
23. decembar: Redovne marke od 0,50; 0,60; 0,95 i 1 D.

ARGENTINA

26. oktobar: Dan vazduhoplovstva (1,20 \$)

26. oktobar: Hoze de San Martin (1,20 \$)

26. oktobar: Dan konjice (1,20 \$)

AUSTRALIJA

16. oktobar: Redovne marke, 9c na 8c, i 10 c.

13. novembar: Božićne marke, reprodukcije (10 i 35 c)

20. novembar: Obrazovanje (5, 11, 15 i 60 c.)

decembar: Redovna marka od 10 c. za automate.

Osim toga emitovan je i jedan božićni aerogram od 20 c., običan aerogram od 20 c., pismo i zatvorena dopisnica od 10 c. i pasica od 11 c.

15. januar: Redovna marka za automate od 10 c.

20. januar: Zaštita na drumu, zaštita od požara i zaštita od zagađenja vode (3×10 c.)

BANGLADEŠ

9. oktobar: Stogodišnjica UPU (25 p., 1,25; 1,75 i 5 T)

BAHAMSKA OSTRVA

oktobar: Božićne marke (8, 10, 12 i 21 c)

BRUNEJI

28. oktobar: Stogodišnjica UPU (12,50 i 75 c.)

30. novembar: Stogodišnjica rođenja Vinstona Čerčila (12 i 75 c)

GVINEJA

16. oktobar: Stogodišnjica UPU (5, 6, 7, 50 c, 10 S)

EGIPAT AR

24. oktobar: Dan Ujedinjenih nacija (10, 20, 30 i 55 m)

IZRAEL

5. novembar: Godišnjica smrti Ben Guriona (0,25 i 1,30 IL)

5. novembar: Stogodišnjica UPU (0,25 i 1,30 IL)

5. novembar: Redovne marke sa motivima predela (0,25; 0,80 i 1,30 IL)

14. januar: Praznik »Tu Bishuat« (0,01; 0,35 i 2 IL)

14. januar: 50 godina hebrejskog univerziteta (2,50 IL)

14. januar: Zaštita na radu (0,30; 0,80 i 1,20 IL)

INDIJA

9. oktobar: Skulpture iz Matura muzeja (2x25 p)

9. oktobar: Stogodišnjica rođenja slikara, pesnika i istraživača N. K. Rerih (1 R)

9. oktobar: Stogodišnjica UPU (20 p, 1 i 2 R)

IRAN

17. oktobar: Otvaranje Farahabad parka u Teheranu (1 i 2 Ri)

26. oktobar: Festival kulture i umetnosti (2 Ri)

31. oktobar: Dečja nedelja (14 Ri)

ISTOČNA AFRIKA

16. decembar: Svetska godina populacije (40 i 70 c, 1,50 i 2,50 Sh)

JAPAN

20. oktobar: Atletika (10 jena)

2. novembar: IX međunarodni kongres odgajivača gljiva (20 jena)

KANADA

1. novembar: Božićne marke — reprodukcije (6, 8, 10 i 15 c)

15. novembar: Stogodišnjica rođenja Markonta 8 c)

29. novembar: Vilijem Hamilton Merit (8 c)

Prigodne dopisne karte povodom otvaranja Poštanskog muzeja (10x8 c)

KINA NR

15. oktobar: Kineski izvozni sajam (8 fen)

MALI

4. novembar: Božićne marke (290, 310 i 400 fr.)

27. novembar: Europafrica (100 i 110 fr)

NAURU

decembar: Božićne marke (15 i 20 c)

NEPAL

16. oktobar: Leptiri (10 i 15 p., 1,25 i 1,75 R)

NIUE

13. novembar: Božićne marke (3,10 i 20 c)

NOVI ZELAND

4. decembar: Pejzaži Novog Zelanda (6, 8, 18 i 23 c)

NORFOLK OSTRVA

16. decembar: Stogodišnjica UPU (10, 15, 35 i 40 c)

PAKISTAN

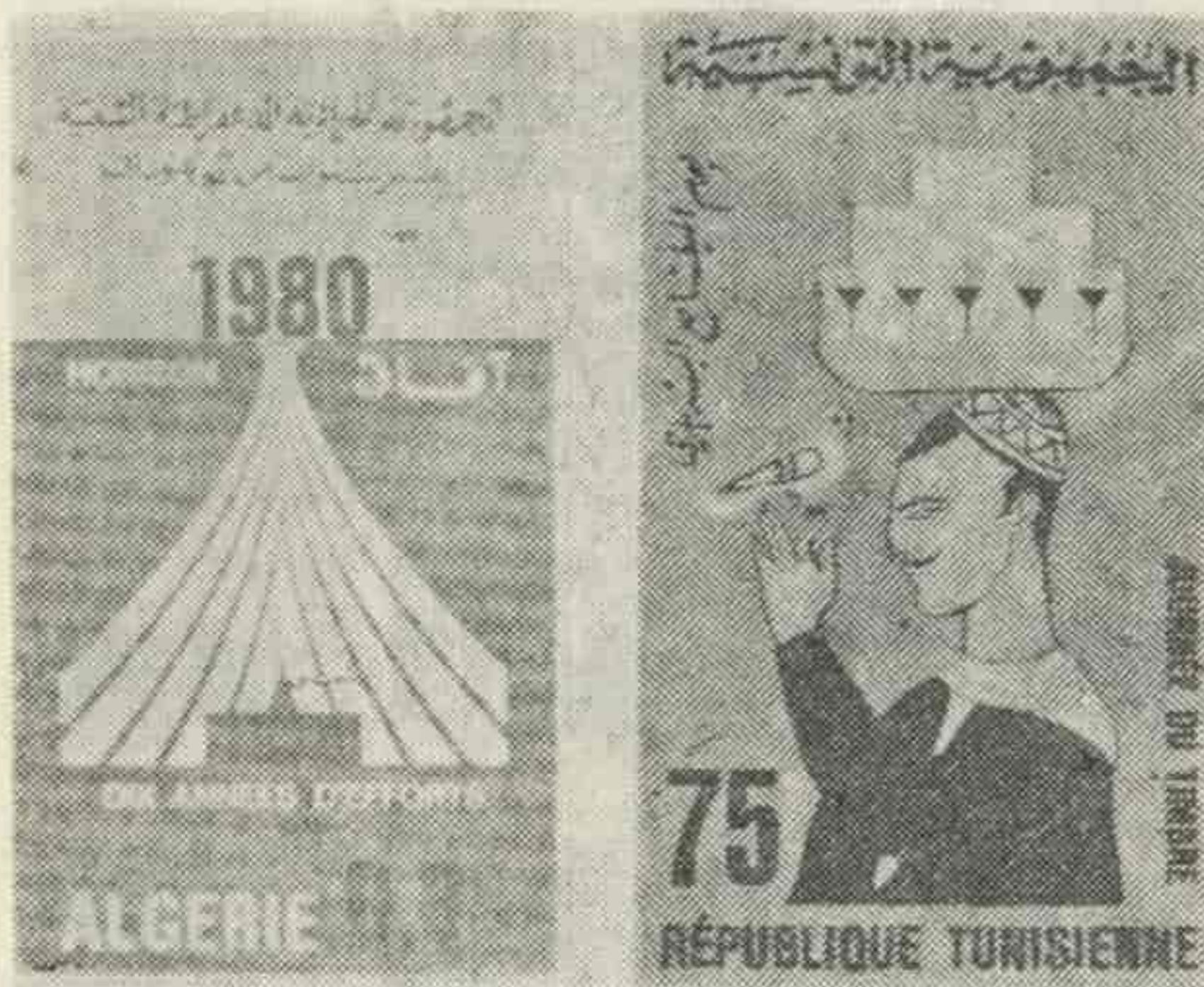
9. novembar: Stogodišnjica Dr Mohameda Ikbala, pesnika i filozofa (20 p)

PAPUA I NOVA GVINEJA

20. novembar: Flora, orhideje (7, 10, 20 i 30 c)

SAMOA I SIZIFO

18. novembar: Božićne marke (3, 4, 10 i 30 c)

TUNIS

5. decembar: Dan marke (75)

UJEDINJENE NACIJE

18. oktobar: Međunarodna godina populacije (10 i 18 c., 0,60 i 0,80 fr.)

22. novembar: Povelja o miru (10 i 26 c., 1,30 fr.)

MEKSIKO

14. septembar: 150-godišnjica pristupanja države Chiapas Meksiku (20 c)

4. oktobar: I međunarodni kongres komunikacija i elektronike (2 \$)

11. oktobar: Stogodišnjica restauracije senata (40 c)

11. oktobar: 150-godišnjica federalne republike Meksiko (40 c)

12. oktobar: VIII svetski šampionat u odbojki (2 \$)

28. oktobar: EXFILMEX 74 UPU — Filatelija za mir (blok od 10 \$)

FRIMÄRKS HORISONT

Postlada 1041,

S-570 10 Korsberga

Sweden

- Najpovoljniji uslovi oglašavanja u Skandinaviji, 1 red (40 znakova) samo din. 1,70.
- Izlazi šest puta godišnje.
- Godišnja pretplata samo US Doll. 2 ili din 34.— ili 10 IRC. Pretplatu primamo i u čistim jugoslovenskim markama u potpunim serijama po nominalnoj vrednosti. Svaki pretplatnik stiče pravo na jedan besplatan oglas od 5 redi. Primerak časopisa možete dobiti ako nam pošaljete 1 IRC ili din 3,40 u čistim jugoslovenskim markama.
- Ako želite korespondente, mi ćemo Vam pomoći svojom listom adresa koja se šalje u sve krajeve sveta. Pošaljite nam US Doll. 1 ili 10 IRC din 17.— u čistim jugoslovenskim markama, i objavićemo Vašu adresu i želje.

MALI OGLASI — LITTLE ADVERTISEMENTS

Kupujem predfilatelistička pisma, celine, razna pisma obavezno sa žigovima mesta, poštu austrijskog Lojda, DDSG, parobrodsku kao i svu ostalu brodsku poštu. Na sve ponude odgovaram i dajem informacije u vezi traženog materijala. **Vojin Višacki**, Kosovska 11, **11000 Beograd**.

Filatelističko društvo Zrenjanin održava sastanke svake nedelje od 10 do 12 sati u zgradi Udruženja samostalnih zanatlija, Teplička ulica 12, **Zrenjanin**.

Tražim razmenu sa jugoslovenskim filatelistima. Korespondiram nemački, jugoslovenski, francuski. **Gerhard Schmidt**, Hoffnungstrasse 7, **405 Mönchengladbach**, B. R. Deutschland.

Tražim marke celog sveta na temu Umetnost, Fauna, kosmos i Sport, kao i ploče sa pop muzikom. Nudim marke SSSR. Kor. ruski, engleski i srpskohrvatski. **Jagubkin Aleksandar**, a/ja 175, **400066 Volgograd**, SSSR.

Tražim marke Paragvaja, Afrike, Arabije i ostalih zemalja sveta. Nudim novitete i stara izdanja SSSR, DDR, Mongolije, Albanije, ČSSR i Rumunije u kompletnim serijama, sa blokovima. **Pjotr Žigulin**, ul. Nekrasova 156, **355005 Stavropolj**, SSSR.

Članovi poljskog filatelističkog društva br. 164 u Vroclavu traže razmenu maraka sa jugoslovenskim filatelistima. Zainteresovani filatelisti treba da se obrate na adresu sekretara društva **Stanislaw Kempczinski**, ul Swierczewskiego 104 II p., **50—014 Wroclaw**, Polska.

Prodajem ili zamenjujem komplet «Filatelije», Zagreb, od 1942. do danas, te komplet Priručnika maraka jugoslovenskih zemalja. **Kap. Aleksandar Telećan**, Socijalističke revolucije 75, **41000 Zagreb**.

TRAŽE RAZMENU

- Feliks Petrovič Švirnjanski, Sadvajaja 3, kv. 5, **305004 Kursk**, SSSR
- Viktor Kombarov, Čapajeva dom 5-A, kv. 24, **Moskovskaja oblast**,
- A. V. Pančenko, ul. Ciolkovskog 1, kv. 6., **300012 Tula**, SSSR
g. **Khimki**, SSSR
- Günter Stöckel, Obere Dortstrasse 42, **Hormersdorf (Erzgeb)**, DDR-9164
- David E. Franceschi, 9 de Julio, **Villa del Rosario**, **Cordoba**, Argentina

Od 1. januara jednom godišnje

BESPLATAN OGLAS

do 20 reči, to je nešto novo

U PRETPLATI NA FILATELISTU

koja se šalje na žiro-račun

60806-678-11966

a iznosi

Din. 30.—

PLASTIČNO STOJALO

aero

Selotejp

